

Og Sulat ni Paul dia sog Poktanudanan ditu' sog Roma

**Og Piuna Talu' pa'ali sog Sulat ni Paul dia sog Poktanudanan ditu'
sog Roma**

Og tuyu nog sulat ni Paul koni nog posungu' sog poktanudanan dia ni Isus nog ditu' sog Roma, bagun mosimpan og pikilan nilan mangka si'oy ion angoy monumbaloy ditu' sog Roma. Og pikilan non mobonobon pa ion mokpanad dia sog poktanudanan ditu' mangka si'oy ion pogdayun ditu' sog bansa Gispaniol dunut og tabang nilan dianon. Sog sinulat non ini, inustal non og sabut non pa'ali sog tud dia sog motud nog tanud bu og polomotadon dun nog mogbala' dia sog kotubu' nog poktanudanan. Og sinulat ni Paul koni, og kumpungan nog gustalan non nog Guksugan nog Gomba'is pa'ali dia ni Isukristu.

Sog tolipunan nog sulat non, mitibus non soginaoy og poktanudanan ditu' sog Roma bu tolu'oy og kopogyakin non dianilan, tinalu' ni Paul og titik nog sulat non koni: Og Gomba'is nog Guksugan og mikposun dun bog olo og bianan nog Mikpongong nog boyaan motiguli' og gotowanana dianon. Motiguli' ilan dianon bianan da sog kopongandol nilan dia sog Mikpongong.

Tubus nitu', inustal ni Paul pa'ali sog titik nog sulat non koni. Og gustalan non dun ma' nini: Og glam nog gotowanana, da' bigya' og Hudyu otawaka kona' Hudyu, sumboy motiguli' ilan dia sog Mikpongong. Po' og glam nilan, lunsan ilan pigboya'an nog dusa. Og gotow motiguli' sog Mikpongong bianan dia sog kopongandol non dia ni Isukristu.

Tubus nitu', inustal non nog sabap sog kotiguli' nog gotow dia sog Mikpongong, konganon ion nog bogu kotubu' bianan sog kosolabuk non dia ni Isukristu. Bu inustal non bog olo bayu'bayu' nog polomotadon nog bogu kotubu' koyon. Og poktanudanan, moglogomigus ilan na nog Mikpongong bu ginawon ilan na nog Bolakat nog Mikpongong dia sog baya' nog dusa bu patoy asta sog da' kopus non.

Dia sog kopituluanan 5-8, pigustal dosop ni Paul og tuyu nog botad kitu' nog miktidi dia sog Mikpongong, bu og kopogbaya' nog Bolakat nog Mikpongong dia sog kotubu' nog poktanudanan. Tubus nitu', migustal ion bog olo og mogandun kopoksamasama nilan modukakit nog bansa Hudyu otawaka kona' og Hudyu

dia sog kogawon nog Mikpongong sog gotowanano tidu sog baya' nog dusa. Og doksu'an nog gustalan ni Paul dun, og kopomungyas nog bansa Hudyu dia sog Pogbaya' nog si Isus dumalan sog glegan nog Mikpongong sog kogawon non dia sog gotowanano. Po' bianan dion og tulung nog Mikpongong dia sog glam nog gotowanano nog ion non ion si Isukristu. Bu og tud ni Paul dun nog og Hudyuuanan koyon, ondi' ilan da ion kobon non momungyas dia sog Pogbaya' nog si Isus. Og glutokan nog sulat ni Paul koni pa'ali sog kotubu' nog poktanudanan bog olo sumboy motongow sog glangkalangka nilan, labi na og kopokilolamoy nilan.

Dinoksu' non og sulat non koni bianan sog soginaanan non sog poktanudanan dia sog Roma bu og sanglit non dia sog Mikpongong.

1. Og bokna bu og titik nog sulat koni, *1:1-17*.
 2. Og bololaga' dia sog gotow nog motabang ilan tidu sog baya' nog dusa, *1:18-3:20*.
 3. Og bianan nog Mikpongong tumabang dia sog gotowanano, *3:21-4:25*.
 4. Og bogu kotubu' bianan sog kodukakit dia ni Isukristu, *5:1-8:39*.
 5. Og pikilan nog Mikpongong pa'ali sog bansa Hudyu, *9:1-11:36*.
 6. Olo sumboy og polomotadon nog poktanudanan dia ni Isukristu, *12:1-15:13*.
 7. Og doksu'an nog sulat bu og dili ponogina ni Paul, *15:14-16:27*.
-

1 ¹Akon si Paul og mikpoit nog sulat koni, og sosoligan u ni Isukristu bu pinili' u nog Mikpongong nog sosugu'on u dosop ni Isukristu. Bu siniboy non akon mogustal pa'ali sog Gomba'is nog Guksugan nog miktidu dianon. ²Og pigolong koni nog Guksugan, pa'ali sog bata' non og Kounutan ta nog si Isukristu nog pinasad non kobon nitu' bianan sog polomolatasanan non kitu!. Bu sinulat tanan itu' dia sog Kitab. ³Pa'ali sog dili glawas non nog ginungod, ion miktidu sog pangkat ni Apu' Dabid kitu' kobon nitu!. ⁴Bu pa'ali sog kodiwata non, pitampal bianan sog Bolakat nog Mikpongong nog ion doda' og dili bata' nog Mikpongong bu togo baya' ion sabap sog pitubu' ion puli!. ⁵Dadi, bianan dia ni Kristu, tinulung u nog Mikpongong bu inimung non dosop akon nog sosugu'on non mongonggat nog gotowanano sog ainain nog binonsaan nog kona' Hudyu nog tumud bu mokokunut dianon bagunda posisaya' kopotas og ngalan nog Mikpongong dun. ⁶Bu amu si'oy dion sog koliwagan bonua nog Roma, misunu' amu dosop konggat sumolabuk dia ni Isukristu. ⁷Dadi, sa'an ini pinoitan ku amu nog sulat koni dion, ain og kilolatan na nog Mikpongong bu inonggat mampu' dia sog pigotowan non.

Og tulung bu kotikna' nog pomikilan mongon dianiu tidu sog Gama' ta nog Mikpongong bu sog Kounutan ta nog si Isukristu.

Landu' koleg ni Paul mangoy sog Roma

⁸Sog tigana', posolomatan ku og Mikpongong dia sog glam niu bianan dia ni Isukristu po' sabap sog bontugan niu nog migdongogan sog ainain

nog bonua pa'ali sog kopagon nog kopongandol niu dianon. ⁹⁻¹⁰Bu kotoksi'an dosop nog Mikpongong nog dia amu kobon non sog glam nog gyakin ku. Pitigbung u pikilan ku moginang nog ginang nog tinugdak non dianakan nog mogustal nog Gomba'is nog Guksugan pa'ali dia ni Isukristu. Bu sog gyakin ku og pingoni u bosia dianon nog numun koni kumboyon non na akon nog mokodopot u dion niu. ¹¹Po' landu' glegan ku bosia moktongow dianiu dion bagun amu dosop kotulan nog binogoy kitu' dianakan nog bogoy dia sog kinodiwata, bagun da pododungag kopagon og kopongandol niu. ¹²Somo' ita da, mogdinolo'isogoy ita niu sog kopongandol ta sog Mikpongong.

¹³Pigilugan, bagun niu kosunan, tatap u na bosia ompikil mangoy dion niu, tibua, ngon kiongga'an ku. Sa'an itu' bosia mangoy u dion, bagun da dumakol og tumud dia ni Isukristu. Po' ma' nitu' dosop og kibianbianan nog duma gotowanen po' sabap sog kopogustal u dianilan, miimung dinumakol ilan. ¹⁴Po' og polosuku'an ku dia sog Mikpongong og mogustal nododa' nog Gomba'is nog Guksugan dia sog glam nog gotowanen pa'ali dia ni Isukristu, sog kobukidan otawaka sog gotow dibaba', bu minsan sabutba'asa otawaka da' sabut non. ¹⁵Dadi, sa'an itu' mongatas u dosop mogustal nog Gomba'is nog Guksugan pa'ali dia ni Isukristu asta dianiu dion sog koliwagan bonua nog Roma. ¹⁶Po' ondi' u mosipog nog Gomba'is nog Guksugan koni, po' bianan dini motongow og pagas nog Mikpongong sog kogawon non nog gotowanen tidu sog dusaanan, minsan sima og tumud bu mongandol dianon, tigana' sog gotow Hudyu mangka sog kona' Hudyu. ¹⁷Dia sog Gomba'is nog Guksugan koyon pitampal bog olo og kopokpodulus nog Mikpongong sog gotowanen dianon, bianan dia sog kopongandol nilan tidu sog tolipunan asta sog doksu'an. Po' sinulat sog Kitab nog ma' nini, "Og gotow nog midulus, motubu' bianan sog kopongandol non."^a

Polihola'on nog Mikpongong ain moginang nog sinoitan

¹⁸Dadi, pitongow na og glolingit nog Mikpongong dia sog gotowanen koyon nog miglokohinangan nog sinoitan bu ondi' mondok sog Mikpongong. Po' bianan sog kohinangan nilan koyon, dinugba'an nilan og motud pa'ali sog Mikpongong. ¹⁹Po' og Mikpongong, pitampal non na dia sog glam nog gotowanen sog ain goktob nog mosabut nilan pa'ali dianon. Dadi, kisunan nilan na bosia pa'ali sog Mikpongong. ²⁰Po' miktidu pa sog kopokpongong nog dunya, mitongow na og di' bosia kitu' motongow pa'ali sog Mikpongong nog ma' nog pagas non nog da' kopus non, bu olo bayu' nog kodiwata non. Po' pitampal na dia sog piongananan non. Dadi, da' na og da'awa nog gotowanen koyon nog di' ilan mokopoktamuy dia sog Mikpongong.

^a 1:17 Habakuk 2:4b

²¹ Po' minsan si'oy kisunan na nog gotowan na pa'ali sog Mikpongon, da' nilan ion songlitoy nog ion og Mikpongon otawaka da' nilan ion posolomatoy. Suga'id non, og pikilan nilan miimung tanan nog da' doksu' non boy'a'an modolom na pomikilan nilan dun. ²² Balu' nilan dun ompantas na pikilan nilan, saka miimung ilan tanan nog gumowon dun. ²³ Po' kolele nog moktamuy ilan dia sog Mikpongon nog di' kolobian, sokali' ilan miktamuy sog sagya glodawananan nog gotow, otawaka og manukmanuk, otawaka og mamakmamak nog saka da' tanan og ginawa nilan. ²⁴ Dadi, sabap sog kogumow nog gotowan na koyon, pitiangan ilan nog Mikpongon dia sog glegan nilan koyon moglokhinangan nog sinoitan nog ma' nog mikpiginang ilan nog kosipogsipog sog glawas nog duma nilan nog boy'a'an miimung ilan na mama' nog da' sagnat nilan. ²⁵ Po' og motud nog miktidi sog Mikpongon, sinuklian nilan nog gloput. Po' kolele og Mikpongon tomuyon nilan, sokali' piktamuy nilan bu pigodaban nilan, ain og piongon non. Sumboy bosia og Mikpongon da og poksonglitan ta asta sog da' kopus non. Amen.

²⁶ Sa'an itu', potiangan ilan nog Mikpongon mogenang nog glegan nilan kitu' nog kosipogsipog. Po' minsan og kolibunanan nilan miksop na botad nilan kobal nilan mogbabal nog pakasi libun nilan. ²⁷ Og kolokianan si'oy, binolong nilan dosop og gleg nilan sog kolibunanan. Suga'id non, sinuklian nilan nog landu' og gleg nilan sog pakasi laki nilan. Po' mikpoglobbal ilan dosop nog pakasi laki nilan boy'a'an minuli' dianilan og kohinangan nilan koyon nog mokolaton.

²⁸ Dadi, sabap sog kona' bololaga' dianilan og sabut nilan pa'ali sog Mikpongon, pitiangan ilan na nog Mikpongon dia sog pikilan nilan koyon nog da' sagnat non. Dadi, ininang nilan ain di' kitu' bosia molongas inangon. ²⁹ Dadi sa'an itu', miponu' ilan nog glam nog gininisan nog ginang nog sinoitan nog ma' nog mokpoktungkag, og mabak, bu mikpoksasow ilan. Po' miponu' ilan nog gimaan. Bu og polomunu' ilan, og bolobigyan ilan, bu mosina ilan. Bololibak ilan, ³⁰ bolotiboton ilan, pikongitan nilan og Mikpongon, bu da' botad nilan. Mokpotaspatas ilan bu mogbugalbugal. Monontong ilan tanan nog ain og ginang nog sinoitan, bu ondi' ilan momilang sog mokogulang nilan. ³¹ Ondi' ilan moto momikil, bu di' ilan kosoligan. Da' glolat nilan otawaka glanggung nilan sog pakasiotow nilan. ³² Mosabut nilan da bosia nog midulus og po'atan nog Mikpongon nog simasima og mogenang nog kohinangan koyon nog sinoitan, sumboy nododa' matoy. Minsan si'oy misabut nilan na og po'atan kitu', kobon non og ponginang nilan mokolaton da. Bu kona' tibua nitu', suga'id non, kosu'atan ilan dosop sog ain mokopiginang kitu' dun.

Modulus og kopomolihala' nog Mikpongon

2 ¹Dadi, amu og mongukum nog duma gotow, da'idun na og da'awa niu dun. Po' minsan olo sinila' niu kitu' dianilan, mosugat amu

dosop dun nog kosila' niu kitu' dianilan. Po' ain bakan sila', mototugu ion tanan moginang dun. ²Tibua, kosunan ta da og sosuku gotowanang nog mikpoginang nog mokolaton nog ma' nitu', ukumon da nog Mikpongong. Bu kosunan ta dosop og kopolihala' non dun dumalan da sog motud.

³Dadi, bila amu og sagyaotow da mongukum sog duma gotow nog mikopoginang nog molaton, saka amu si'oy mikopoginang dosop dun, di' amu ta' buan mosugat dosop nog polihala' nog Mikpongong? Balu' niu mokoponangkis amu ta' dun? ⁴Dadi, sumboy ondi' ta da bibason og mosolag nog glolat non, og glanggung non, bu og ponutus non dianita. Po' kisunan niu da bayu' og tuyu non kitu' bagun da moglila' ita dianon nog boy'a'an mosop og pomikilan ta. ⁵Tibua, sabap sog kotugas nog pikilan niu, bu sabap sog di' niu kumboy spon og pikilan niu, mogdungag og polihala' nog Mikpongong dianiu. Po' bila matong gondow kitu', potongowon non dianiu nog motud doda' og kopomolihala' non.

⁶Po' tumbasan nog Mikpongong og gotow sog ain miinang non. ⁷Dadi, ain og monamal moginang nog polomotadon koyon nog kosu'atan og Mikpongong dun, kobogayan ilan nog kotubu' nog da' kopus non. Po' og ma'ana non, og pogopason nilan bagun ilan potason, bu dongya'a'n nog Mikpongong, bu og kotubu' kitu' nog da' kopus non. ⁸Tibua, ain og mokpotaspatas nog dili glawas non, bu tinolikudan non na og motud pa'ali sog Mikpongong mangka ion pokokunut sog ain ginang nog sinoitan, og tumbas dun dianon og polihala' bu glolingit nog Mikpongong. ⁹Po' minsan sima otowoy og moginang nog ginang nog sinoitan, tigana' sog gotow Hudyu mangka sog kona' Hudyu, og doksu'a'n non og sinsaan bu og susaan. ¹⁰Tibua, ain og moginang kitu' nog gomba'is dia sog Mikpongong, potason non ilan, bu dongya'a'n non ilan, bu ngon kotikna' nog pomikilan nilan, minsan sima otowoy og gotow Hudyu otawaka kona' Hudyu. ¹¹Po' og Mikpongong, da' pogbigya'on non sog glam nog binonsaan.

¹²Dadi, og gotowanang nog kona' Hudyu, da' ilan kobogoyoy nog Botad kitu' nog pibian dia ni Muses. Sa'an itu', bila lo'aton ilan sabap sog dusaanan nilan, kona' po' da' nilan kunut og Botad kitu'. Tibua, og gotow Hudyuuanan, kibogayan ilan nog Botad kitu' nog pibian dia ni Muses. Dadi, og polihala' sog dusaanan nilan sumboy dumalan dia sog Botad kitu'. ¹³Po' bila og gotow monginongog tibua nog Botad kitu' saka da' non unutoy, ondi' mimung modulus dia sog motaan nog Mikpongong. Suga'id non, ain mokokunut dia sog Botad kitu', kingolanang nog Mikpongong nog ion midulus. ¹⁴Po' ain kona' Hudyu, bila og polomotadon nilan mama' nog miunut sog Botad kitu' nog minsan da' ilan si'oy kobogoyoy dun, og ma'ana non, misabut nilan da bog olo molongas otawaka og molaton nog polomotadon. ¹⁵Po' inunut nilan og botad kitu' nog donsama' na sinulat dia sog dialom pusung nilan, bu tinoksi'a'n tanan nog pikilan nilan.

Dadi, bila gomonsunoy da' nilan kunut og botad kitu', ompikil nilan nog mikosalal ilan. Tibua, bila mokokunut ilan sog botad kitu' mogda'da' pomikilan nilan dun. ¹⁶Dadi, dia sog Gomba'is nog Guksugan koni nog pigustal u, ngon da gondow non, bianan dia ni Isukristu, og Mikpongong ukumon non og piglingod kitu' sog dialom pikilan nog glam nog gotow.

¹⁷Dadi, amu nog kiengolanan og gotow Hudyu, ma' long niu dun, sumalig amu sog Botad kitu', bu og bonsag niu nog poktomuyon niu og Diwata nog ondi' kolobian. ¹⁸Bu misabut niu na bosia og glegan non, bu kionadan niu na bosia dia sog Botad kitu' bog olo polomotadon nog molongas. ¹⁹Bu ma' long niu pa dun, mitantu sog pikilan niu nog moto amu na mogagak sog ain da' pa kitu' kobuka' og mata nilan sog motud pa'ali sog Mikpongong. Bu ma' long niu dosop dun, moto amu dosop momali sog ain dia pa sog kodoloman, ²⁰otawaka sog ain gumowon pa, otawaka sog ain kulang pa og sabut nilan. Po' mitantu sog pikilan niu nog Botad kitu' og tibuk nog kotoan bu glam nog motud. ²¹Bila ma' nitu', na' amu polo'ma! Iduma gidoy buan di' amu ma mokinongog, otawaka di' niu ma munut og dili pomali niu sog gotowan? Po' og pimali niu nog sumboy di' monakow, monakow amu ta' buan? ²²Og pimali niu nog sumboy di' amu momabal nog duoy nog duma niu. Dadi, miunut niu da gidoy? Bu molaton bosia dianiu og monglodawan. Saka buan lompason niu ma dianilan og baloy nog pogyokinan nilan? ²³Amu nog mikpogbongsag pa'ali sog Botad kitu', sabap sog da' niu itu' kunut, miimung og Mikpongong pogundaundaan dun nog gotowan. ²⁴Po' ma' nini sinulat sog Kitab, "Og ngalan nog Mikpongong piksudi'an nog gotowan nog kona' Hudyu sabap sog polomotadon niu, amu gotow Hudyu."^b

²⁵Dadi, bila unuton niu og Botad kitu', og kopoktuk niu koyon^c ngon ma'ana non. Tibua, bila di' niu unuton og Botad kitu', domikian da ma' nog da' amu poktuk. ²⁶Po' og gotowan nog tidu sog len bansa nog da' poktuk, bila mokokunut ilan da sog polomotadon nog Botad kitu', itungon ilan nog Mikpongong nog ma' ilan da nog miktuk. ²⁷Dadi, ilan og tanda' nog amu, bansa Hudyu, da' amu pokokunut sog Botad kitu'. Po' minsan ngon og Po'atan niu kitu' nog sinulat, bu minsan miktuk amu na, da' amu tanan pokokunut dun. Saka, ilan nog kona' Hudyu, minsan da' ilan tukoy, mikokunut ilan sog Botad kitu'. ²⁸Po' og ma'ana nog gotow Hudyu, kona' tibua bianan sagya sog glangkalangka. Bu og ma'ana nog muktuk, kona' tibua sagya sog ginungod. ²⁹Suga'id non, og tantu Hudyu dia kotongow sog dialom pikilan nog gotow. Bu og tantu nog muktuk dia

^b 2:24 Isaya 52:5b ^c 2:25 Sa'an itu' muktuk ilan po' og tanda' nog ilan og gotow Hudyu nog motamuy dia sog Mikpongong bu misunu' ilan sog koposadan nog Mikpongong dia ni Abraham kobon nitu'.

dosop kotongow sog dialom pikilan nog gotow. Og ginang ini nog Bolakat nog Mikpongong, kona' og ginang nog Botad kitu!. Dadi, og gotow nog kiinangan nini, og dongya' dianon miktidu sog Mikpongong kona' miktidu sog sanyaotow.

3 ¹Dadi, bila ma' nitu', ngon ta' gidoy og glongas non sog gotow Hudyu, otawaka ngon ta' og sagnat non bila og gotow moktuk?

²Ngon tokodoy! Po' sog tigana', og dili talu' nog Mikpongong sog gotowanen inuakil non na dia sog gokbitan nog bansa Hudyu. ³Tibua, minsan ma' nitu', og kodokolan nog bansa Hudyu, da' ilan pongandol dun. Dadi, olo buan ma'ana non? Minsan kulang kopongandol nilan, mimung ta' buan nog ondi' kopongandolan og Mikpongong sog ain tinalu' non? ⁴Ondi' tokodoy. Po' minsan glam nog gotow moloput, og talu' nog Mikpongong motud da. Po' ma' nini sinulat sog Kitab, "Motuman tokodoy og talu' mu bu momondag a bila sog mogbisala."

⁵Dadi, sabap nitu' ngon og momikil dun nog bila sabap sog kohinangan ta nog da' kodulus, mimung motampal tokodoy og kodulusan nog Mikpongong. Bu ma' long nilan dun, di' bosia mogusoy bila posokitan ita nog Mikpongong dun. (Ma' nion doda' og poktolu'on nog gotow!) ⁶Aba! Bila ma' nitu', misimoy doda' og pikilan koyon nog ma' nion. Po' somo' dinumalan da sog motud og pikilan nilan koyon, da'idun motud nog polihala' nog Mikpongong sog gotowanen. ⁷Tibua, tumabal nosop og gotowanen koyon nog bila bianan sog koloput nilan, miimung motampal tokodoy kotud nog talu' nog Mikpongong dunut pododungag og sanglit dianon. Dadi, ma' long nilan dun, ondi' na bosia mogusoy polihola'on ilan sog dusaanan nilan koyon. ⁸Aba! Og ma'ana nog pikilan nog mama' nion, sumboy buan inangon ta og molaton bagun moktimaluy sog gomba'is! Ain momikil nog ma' nion, sumboy nododa' polihola'on ion. Bu og gotowanen kitu', pingimungan nilan tanan akon. Po' akon dow, mimali u nog mama' nog pomikilan nilan koyon!

Onda'idun donsama' midulus nog gotow

⁹Dadi, olo ma doksu'an nog poktolu'on ta koni? Ita og gotow Hudyu, golom ita pota' buan dia sog gotow nog kona' Hudyu? Ondi' le. Po' komun tinalu' ta na nog glam nog gotow Hudyu otawaka kona' Hudyu, pigboya'an ilan na nog dusaanan nilan. ¹⁰Po' ma' nini sinulat sog Kitab,

"Minsan si'oy sala kotow nog gotow, da'idun midulus dun.

¹¹Onda'idun mokosabut pa'ali sog Mikpongong. Bu onda'idun tanan moleg sumabut dun. ¹²Po' glam nog gotow tinumolikud dianon boy'a'an miimung ilan tanan nog da' sagnat non.

Po' da'idun mikinang nog molongas minsan sala kotow si'oy."^e

^d 3:4 Salmu 51:4b ^e 3:12 Salmu 14:1-3

¹³ "Po' bianan sog talu' nilan, mogla'at gotowanen dun. Bu bianan sog dila' nilan, mikpoglimbung ilan dia sog pakasiotow nilan."^f

"Po' og baba' nilan ombisa ma' nog glala nog momukan,^g ¹⁴ bu og ponolu'on nilan lunsan mokobisa nog tuyud."^h

¹⁵ "Alu'alu' gobokan nilan og momunu'.

¹⁶ Bu sabap dianilan miimung nog sinsaan bu og gla'at nog gotowanen.

¹⁷ Bu da'idun gomigus dianilan."ⁱ

¹⁸ "Bu da'idun dosop gondok nilan dia sog Mikpongong."^j

¹⁹ Dadi, kosunan ta nog og Botad kitu' binogoy bagun mogokbit dianilan. Dadi, da'idun da'awa nog gotow. Bu glam nog gotow polihola'on nog Mikpongong. ²⁰ Dadi, da'idun gotow nog midulus sog motaan nog Mikpongong bianan da sog kopogunut nilan nog Botad kitu'. Suga'id non, og tuyu nog Botad kitu' bagun mosabut nog gotow bog olo og dusa.

Modulus og gotow bianan sog kopongandol

²¹ Tibua, numun koni pisabut na nog Mikpongong dianita og bianan ta bagun ita modulus dianon. Og bianan ta dun da' dukakit non sog kopogunut ta dia sog Botad kitu'. Og Botad kitu' bu og polomolatasanan nog talu' nog Mikpongong kobon nitu', pinosun nilan dianita pa'ali sog bianan koni. ²² Po' og kodulusan koni bogoyon nog Mikpongong sog gotowanen bianan dia sog kopongandol bu tud nilan dia ni Isukristu. Da' binigya' nog gotow ²³ po' glam nog gotow mikodusa sog Mikpongong bu molayu' ilan na tanan dia sog glegan nog Mikpongong dianilan.

²⁴ Tibua, bianan sog tulung nog binogoy non dia sog gotowanen, mimung motabang na og gotow dun bianan dia ni Kristu Isus. Po' ion og ginumawon nog gotowanen tidu sog dusaanan nilan. ²⁵ Sa'an binogoy nog Mikpongong nog ion matoy po' inimung non ion nog pomalas bagun kopolasan og glam nog dusaanan nog gotowanen bianan sog tud bu salig nilan dia sog dugu' ni Kristu nog miglayas sog kudus. Sa'an ininang nog Mikpongong ma' nitu' po' bagun motampal sog glam nog gotow nog og kopomolihala' non sog dusaanan, modulus. Po' kobon nitu', sabap sog ompayat og ponutus non, pitiang non solianlian og dusaanan nog gotowanen. ²⁶ Tibua numun koni, di' non na ilingon ma' nitu', po' pitongow non na og kodulus nog kopomolihala' non sog dusaanan. Dadi sa'an itu', minsan sima og mongandol dia ni Isus, iningolanan nog Mikpongong nog midulus dianon.

²⁷ Dadi, bila ma' nitu' og bianan nog boyan' modulus og gotowanen dun, da'idun na og mokopogbongsag dun. Po' da' itu' dia binianan sog kopokokunut non dia sog Botad kitu', suga'id non, dia itu' pibian sog

^f 3:13 Salmu 5:9b ^g 3:13 Salmu 140:3 ^h 3:14 Salmu 10:7 ⁱ 3:17 Isaya 59:7-8

^j 3:18 Salmu 36:1

kopongandol non dia ni Isukristu. ²⁸Dadi, og doksu'an nog poktolu'on ta koni ma' nini, modulus og gotow sabap da sog kopongandol non dia ni Isukristu. Kona' po' sabap sog kopogunut non nog Botad kitu!. ²⁹Po' og Mikpongong og Diwata nog glam nog gotow, kona' tibua og Diwata nog bansa Hudyu, nog ilan og binogayan nog Botad kitu' nog pibian dia ni Apu! Muses. Suga'id non, ion og Diwata dosop nog gotowanen kitu' nog minsan da' si'oy kobogoyoy nog Botad. ³⁰Dadi, bila og Mikpongong og Diwata doma nog glam nog gotow, solabuk da og Mikpongong nog mokopodulus dia sog ain miktuk kitu' nog bianan da sog kopongandol nilan dianon. Bu domikian dosop sog ain da' kitu' poktuk, modulus ilan dosop bianan sog kopongandol nilan dianon. ³¹Dadi, bila modulus og gotow bianan da sog kopongandol non, ngon dota' buan og sagnat nog Botad kitu'? Ngon da, po' numun koni, kopogunutan na og Botad kitu' bianan sog kopongandol ta dia sog Mikpongong.

Midulus si Abraham bianan sog kopongandol non

4 ¹Dadi, pomikilon ta pa og mogulang ta kitu' nog piktiduan nog bansa ta nog ion non si Abraham. Olo buan kibianbianan non pa'ali sog ma' nini koni? ²Si Abraham tinolu'an nog Mikpongong nog da' dusa non. Somo' itu' sabap da sog dili kohinangan non, mokopogbongsag bosia ion dia sog gotowanen, tibua, onda' dia pokopogbongsag sog Mikpongong. ³⁻⁴Po' sa'an ma' nitu', ibalat da sog mogusaha, bila og gotow moginang, tumbas dun dianon ain da og dakol nog miinang non. Og ma'ana non, og tumbas koyon dianon kona' sagya og bogoy, sua'id non, og bunga nog pigliksa'an non.

Dadi si Abraham, olo buan sinulat sog Kitab pa'ali dianon? Ma' nini, "Si Abraham tinumud dia sog Mikpongong bu bianan sog kopongandol non, tinolima' na ion nog Mikpongong nog ion midulus."^k ⁵Dadi, sa'an og gotow bila iningolanen na nog Mikpongong nog ion midulus, kona' po' og gotow koyon sinumalig dia sog dili ginang non, sua'id non, sabap sog kopongandol non dia sog Mikpongong. Po' og Mikpongong da og mokopoktalu' sog bolodusaon nog da' dusa nilan dianon. ⁶Po' ma' nitu' dosop og tinalu' ni Dabid kobon nitu' pa'ali sog ain iningolanen nog Mikpongong nog midulus. Landu' tokodoy da'da'an nog gotowanen kitu' po' og kodulusan nilan, da' dukakit non dia sog dili kohinangan nilan. ⁷Po' ma' nini og talu' ni Dabid nog sinulat sog Kitab,

"Mogda'da' na og gotow nog kiompanan na og sala'an an non, bu miudas na og dusaanan non.

⁸ Mogda'da' na og gotow nog ondi' na ukaton nog Mikpongong dianon og dusaanan non."^l

^k 4:3-4 Genesis 15:6 ^l 4:8 Salmu 32:1-3

⁹Dadi, og pigolong koyon nog mikpogda'da', kitu' ta' da tibua ain miktuk kitu'? Kona' le. Po' ain kitu' nog da' poktuk misunu' dosop da. Po' komun, mitalu' ta na nog sabap da sog sagya kopongandol ni Abraham dia sog Mikpongong, midulus ion dun. ¹⁰Dadi, takun dow buan. Nanu gidoy si Abraham kiingolanan nog ion midulus? Kobon pa ta' nog da' pa ion poktuk otawaka sog miktuk na ta'? Kobon non pa nog da' pa ion poktuk. ¹¹Po' kobon pa nog da' pa ion poktuk dun, tinumud na bu mingandol na ion dia sog Mikpongong boy'a'an nog iningolanan ion nog midulus. Bu sa'an tinuk ion po' og tanda' nog tinolima' na ion nog Mikpongong nog ion doda' midulus. Dadi sabap ditu', ion og mogulang nog glam nog tinumud dia sog Mikpongong nog da' pa poktuk po' ilan si'oy miimung modulus bianan sog kopongandol nilan. ¹²Bu si Abraham dosop og mogulang nog ain miktuk. Kona' po' miktuk ilan, suga'id non, sabap sog kopongandol nilan nog mama' da nog kopongandol nog mogulang ta nog si Apu' Abraham nog kobon pa ion nog da' pa poktuk dun.

¹³Pinasad nog Mikpongong dia ni Abraham bu sog ganakapu'anan non nog mokopomusaka' ilan nog dunya koni. Bu sa'an tinalu' non dianon, kona' po' sabap sog kopokokunut ni Abraham sog Botad kitu', suga'id non, sabap sog kopongandol ni Abraham dia sog Mikpongong boy'a'an kiingolanan ion nog midulus. ¹⁴Po' somo' og gotow, malap non ain pinasad kitu' nog Mikpongong dianon bianan sog sagya da kopokokunut non sog Botad kitu', da'idun og potugyuan nog kopongandol non. Bu doma, og pinasad kitu' nog Mikpongong miimung nog da' na sagnat non. ¹⁵Po' sa'an ma' nitu', og doksu'an nog Botad kitu', og polihala' nog Mikpongong. Tibua, somo' da'idun og botad, da'idun dosop og mokosala'.

¹⁶Dadi, misabut ta na nog og pasad nog Mikpongong dia sog gotowanen motuman doda' sabap sog kopongandol nilan dianon. Sa'an itu', og kotumanan non og tulung nog Mikpongong nog mongon dia sog glam nog ganakapu'anan ni Abraham kitu'. Kona' tibua sog ain kibogayan nog Botad kitu', suga'id non, asta dosop nog ain da' kobogoyoy dun. Tibua, og kopongandol nilan mama' da nog kopongandol ni Abraham kitu'. Og ma'ana non, ion og gama' nog glam ta. ¹⁷Po' ma' nini og sinulat sog Kitab, "Inimung u na ika nog gama' sog modakol nog binonsaan."^m Dadi, sog motaan nog Mikpongong, ion og gama' ta sog kopongandol. Po' mingandol ion sog Mikpongong. Po' og Mikpongong mokpotubu' sog ain minatoy bu mokpongong sog ain da' pa pongonoy.

¹⁸Dadi, tinumud si Abraham dunut migdodama ion sog Mikpongong minsan si'oy og pigdodomaan non kitu' mologon bosia kotuman. Tibua, sabap sog kopongandol non, mituman og pinasad kitu' nog Mikpongong dianon nog ion doda' mimung nog gama' nog modakol nog bansaan.

^m 4:17 Genesis 17:5b

¹⁹Po' sokali' mituman og koposadan koni dianon, dali' na kodopot sogatus og tinongan non. Sog dialom pikilan non, di' na ion mokobata!. Tibua, minsan si'oy ma' nitu', da' da poksop og kopongandol non. Bu og duoy non si'oy nog si Sara, kitutusan na kabal nog gulangan non.

²⁰Tibua, minsan si'oy ma' nitu', da' da ion pomungyas nog tinalu' kitu' nog Mikpongong dianon. Suga'id non, posisaya' tanan kopagon og kopongandol non dunut kopoksanglit non sog Mikpongong. ²¹Po' mitintu sog dialom pikilan non nog og Mikpongong tumanon non nododa' minsan olo tinalu' non.

²²Dadi, sa'an itu' kiingolanan si Abraham nog Mikpongong nog ion midulus. ²³Bu og piktalu' non kitu' nog midulus, kona' tibua ni Abraham. ²⁴Po' ita si'oy, mosunu' ita dosop kingolanoy nog midulus, ain tumud kitu' sog Mikpongong nog ion og mikpotubu' dia sog Kounutan ta nog si Isus tido sog patoy. ²⁵Po' sabap sog dusaanan ta, binogoy ion nog Mikpongong nog matoy. Bu pitubu' non da ion puli' bagun mawa' og dusaanan ta sog Mikpongong.

Moglogomigus og gotowanen dia sog Mikpongong

5 ¹Dadi, sabap sog kopongandol ta dianon, mawa' na og dusaanan ta dianon bu moglogomigus ita na nog Mikpongong bianan sog Kounutan ta nog si Isukristu. ²Po' bianan dianon, tinulung ita na nog Mikpongong sabap sog kopongandol ta dianon. Bu og tulung nog Mikpongong mimung og pagon nog kotubu' ta dianon. Bu migda'da' ita sabap sog dodomaan ta nog ngon gondow non, moksolabuk ita dia sog glongas nog Mikpongong. ³Bu mogda'da' ita dosop numun kitu' po' mikobian ita sog sinsaan. Po' kosunan ta da nog bianan sog sinsaan, mimung mipagon og tud ta. ⁴Bu bianan dosop sog kopagon nog tud ta, mimung dosop og polomotadon ta nog kosu'atan og Mikpongong dun. Bu bianan sog polomotadon koyon nog kisu'atan og Mikpongong dun, mimung dosop nog ngon dodomaan ta dianon. ⁵Bu og dodomaan ta kitu' dianon, kosunan ta nog tumanon non nododa' po' og Mikpongong, binunag non og glolamen non sog dialom pusung ta bianan sog Bolakat non nog binogoy non dianita.

⁶Po' kobon nog pigboya'an ita pa nog dusa, minatong tang nog mosu'at sog Mikpongong nog soliuan ni Kristu sog patoy og bolodusaon. ⁷Kosunan ta nog moliang sog gotow og sumoliu matoy sog pakasiotow non nog da'idun tokodoy sala' non. Tibua, bila sopolati non ngon gotow molongas bolotabat non, tingala ngon bayu' og gotow nog moktigolow sumoliu matoy dianon. ⁸Tibua, og Mikpongong, sabap sog landu' glolamen non dianita, minsan si'oy dia ita sog dialom nog dusa, sinoliuan ita da ni Kristu sog patoy. ⁹Dadi, og ma'ana non, kotolu'an ita nog da' na og dusa ta bianan sog dugu' non nog miglayas. Bu kona' tibua nitu' po' migawon ita dosop tido sog polihala' bosia nog Mikpongong dia sog gotowanen.

10 Po' kobon nog banta ita pa nog Mikpongong, tiniguli' non ita bianan sog kopatoy nog Bata' non, labi na numun koni tobangon non dosop ita bianan sog kotubu' non tidu sog patoy, po' donsama' ita na tiniguli' dianon.

11 Bu kona' tibua nitu', suga'id non, mikpogda'da' ita na sabap sog glam nog miinang nog Mikpongong dianita bianan dia sog Kounutan ta nog si Isukristu. Po' bianan sog kopatoy non, mitiguli' ita na dia sog Mikpongong.

Pa'ali dia ni Adan bu si Kristu

12 Og dusa nog migulit sog glam nog gotow dini sog glupa'an, sabap da sog sala kotow gotow nog mikodusa. Bu sabap sog dusa, matoy og gotow dun. Dadi, sa'an matoy og glam nog gotow po' sabap sog glam nog gotow mikodusa. 13 Po' minsan sog masa nog da' pa bogoyoy og Botad kitu', og gotowanen mikodusa na. Tibua, somo' da'idun Botad kitu', da'idun dosop og tontongan nog dusa. 14 Tibua, minsan si'oy ma' nitu', tidu sog masa ni Apu' Adan mangoy sog masa ni Apu' Muses, og gotowanen mikpomatoy da minsan si'oy og dusa nilan sog Mikpongong, ondi' ma' nog dusa ni Apu' Adan kitu' nog kopongantu non dia sog Mikpongong.

Si Apu' Adan kitu', domikian mama' nog glogyawan po' ngon dosop sala kotow gotow tumoluyuk dianon. 15 Tibua, da' ilan da pogbatuk po' da' pogbatuk og doksu'an nog dusa ni Apu' Adan kitu' bu og glolat nog Mikpongong sog gotowanen. Po' modakol nog gotow minatoy kobal nog dusa nog sala kotow nog si Apu' Adan. Tibua, og dusa ondi' mokantu sog tulung nog Mikpongong bu og binogoy non kitu' dia sog gotowanen bianan sog glolat bu glolamon nog sala kotow nog si Isukristu. 16 Po' ngon doda' og piktingkaan nog doksu'an nog miktidi sog dua' kotow koyon. Po' tidu sog solabuk da og dusa ni Apu' Adan kitu', miimung polihola'on glam nog gotow dun. Po' glam nog gotow bolodusaon. Tibua, sabap sog glolat nog Mikpongong nog binogoy non sog gotowanen, og gotow kotolu'an nog Mikpongong nog da' na og dusa non. 17 Po' sabap sog dusa nog sala kotow kitu', og patoy migbaya' dia sog gotowanen. Golom pa og doksu'an nog miinang nog sala kotow kitu' nog si Isukristu. Po' simasima gotow tumabuk nog mosolag koni nog tulung, bu og kodulusan nog binogoy nog Mikpongong sog gotowanen, kobogayan ion nog baya' mogbaya' dia sog kotubu' non bianan sog sala kotow kitu' nog si Isukristu.

18 Dadi, og doksu'an nog sala kotow nog mikodusa kitu', miimung glam nog gotow polihola'on nog Mikpongong. Bigya' non, og doksu'an nog ginang nog sala kotow kitu' nog kodulusan, miimung mogawon glam nog gotow dun tidu sog dusaanan nilan bu mimung dosop nog kotubu' nilan. 19 Bu sabap sog kopongantu nog sala kotow kitu' dia sog Mikpongong, miimung bolodusaon og glam nog gotow. Saka, sabap sog kopokokunut nog sala kotow kitu' dia sog glegan nog Mikpongong, mimung modakol og gotowanen nog midulus dun.

²⁰Po' dangan binogoy og Botad kitu', miimung migdungag og dusaanan dun. Tibua, minsan si'oy migdungag og dusaanan nog gotow, labi pa ditu' og tulung nog Mikpongong. ²¹Dadi, sabap sog patoy, motongow og baya' nog dusa. Domikian dosop nog bianan sog kodulusan, motongow og baya' nog tulung nog Mikpongong nog boy'a'an ombokbit ita dia sog kotubu' nog da' kopus non bianan sog Kounutan ta nog si Isukristu.

Migawon na tidu sog baya' nog dusa

6 ¹Dadi sabap ditu', olo noma og matalu' ta dun? Sigi ita pota' moginang nog dusa bagun da pododungag og tulung nog Mikpongong dianita? ²Ondi' nododa' mogusoy! Po' da' ita na pogboya'oy nog dusa. Dadi, mologon ita na bosia koit nog dusa. ³Po' kisunan niu da bayu' nog glam ta nog mikpobunyag na dia ni Kristu Isus, miimung solabuk ita na dianon sog kopatoy non kitu' bianan sog kopogbunyag ta. ⁴Dadi, bianan sog kopogbunyag ta kitu', misunu' ita na sog kopatoy non bu sog kolobong dianon po' bagun da motubu' ita puli' sog bogu kotubu' ma' nog kotubu' ni Kristu. Po' pitubu' ion puli' nog Mikpongong bianan sog dasig nog Gama' ta sog glangit nog di' kolobian.

⁵Dadi, bila misunu' ita ma sog kopatoy non, mosunu' ita dosop dia sog kopogbuat non kitu' tidu sog patoy po' sabap ditu', ita si'oy, motubu' ita dosop tidu sog patoy. ⁶Po' kosunan ta og glegan nog ginungod bakan pokodusa. Tibua, misunu' na itu' kolansang dia ni Kristu sog kudus bagun da mimung nog da' na baya' nog dusa dianita bagun da ondi' ita na mulipon nog dusa. ⁷Po' sa'an ma' nitu', ain minatoy, mikawa' na tidu sog baya' nog dusa.

⁸Dadi, bila misunu' ita ma sog kopatoy ni Kristu, og tud ta, motubu' ita dosop dianon. ⁹Po' kosunan ta nog sabap sog kopokpotubu' dianon tidu sog patoy, di' na ion matoy mokpuli'. Og ma'ana non, da' na og baya' nog patoy dianon. ¹⁰Po', sabap sog kopatoy non kitu', da' na ion dia sog gongkoman nog dusa, bu mitubu' ion dia sog Mikpongong.

¹¹Dadi, domikian dosop nog ma' nitu' ita. Dadi, pikil niu nog minatoy amu na dia sog dusa, bu mitubu' amu na dia sog Mikpongong sabap sog kosolabuk niu dia ni Isukristu. ¹²Og glawas niu, na' niu na potiangon pogboya'an nog dusa po' bagun amu na ondi' mokohinang nog ain glegan koyon nog di' pia. ¹³Bu na' amu na moguakil nog polongkapan nog glawas niu dia sog dusa nog boy'a'an mokohinang amu nog di' pia. Suga'id non, sumboy uokilon niu na og glawas niu dia sog Mikpongong po' mama' nog pitubu' non na amu tidu sog patoy. Dadi, uakil niu na og tibuk nog glawas niu dianon bagun non da minang og kodulusan bianan dianiu. ¹⁴Po' sumboy ondi' amu nododa' pogboya'an nog dusa. Po' da' amu na dia sog baya' nog Botad kitu' nog pilatas dia ni Muses kobon nitu'. Suga'id non, dia amu na sog baya' nog tulung nog binogoy nog Mikpongong dianita.

Gulipon sog kodulusan

¹⁵Dadi, bila ma' nitu' nog da' ita noma dia sog baya' nog Botad kitu', suga'id non, dia ita noma sog baya' nog tulung nog Mikpongong, mogusoy ta' nog sigi ita pa moginang nog dusa? Ondi' nododa' mogusoy! ¹⁶Po' ain momikil nog mama' nion, og ma'ana non, da' non pikiloy pa'ali sog gotow nog bila uokilon non og glawas non sog pakasiotow non, minsan olo dondagan dianon bilangon non. Og ma'ana non, ion og gulipon na nog gotow kitu!. Domikian da ma' nion og gotow nog miulipon dia sog dusa otawaka miulipon dia sog Mikpongong. Pomili'on ta bog ain ita pomilang. Po' bila og Mikpongong bilangon ta, og doksu'an non og kodulusan. Tibua, bila og dusa bilangon ta, og doksu'an non patoy asta sog da' kopus non. ¹⁷Tibua, posolomatan ta og Mikpongong po' dini kitu' minsan si'oy miulipon amu dia sog dusa, dangan midongog niu og motud nog Guksugan kitu', tinabuk niu bu miktantu amu mokokunut dun. ¹⁸Dadi, sabap ditu' mikawa' amu na tidu sog baya' nog dusa bu miimung amu na mama' nog gulipon dia sog kodulusan.

¹⁹Sa'an mokopoktal' u ma' nini po' mosompun amu pa koit dia sog dusa. Po' kobon nog da' amu pa dia sog pigdotu'an nog Mikpongong, inuakil niu og glawas niu dia sog kohinangan koyon nog mokolaton boy'a'an posisaya' pogdungag og glegan niu nog mokolaton koyon nog kohinangan. Tibua numun koni, dia amu na sog pigdotu'an non. Dadi, uakil niu na og glawas niu dia sog baya' nog kodulusan bu inang niu na ain ginang nog kosu'atan og Mikpongong dun. ²⁰Po' kobon nog dia amu pa sog baya' nog dusa, og glegan niu onda' da pogboya'oy nog glegan nog kodulusan. ²¹Dadi, olo ma og glongas nog kohinangan niu kitu' nog saka kisipogan amu dosop dun numun koni? Onda'idun da su'usa. Po' og doksu'an non kitu' og patoy nog asta sog da' kopus non. ²²Tibua numun koni, ginawon amu na tidu sog baya' nog dusa bu miimung amu na nog pigboya'an nog Mikpongong. Dadi, og glongas non, og kodulusan niu. Bu og doksu'an non, og kotubu' nog asta sog da' kopus non. ²³Po' og tumbas nog dusa og patoy, tibua, og bogoy nog Mikpongong dianita og kotubu' nog asta sog da' kopus non bianan dia sog Kounutan ta nog si Kristu Isus.

Og pinonggi'an nog duoyan nog gotow

7 ¹Pigilugan, kosunan ku nog mosabut niu da og poktolu'on ku koni, po' glam niu, misabut niu na og botad. Og botad mogbaya' sog gotow solian nog totubu' pa. ²Ibalat da sog botad mogduoy, og glibun, ondi' non ombolong og glaki non solian nog totubu' pa og glaki non koyon. Tibua, bila minatoy na og glaki non, og glibun non koyon miluas na sog baya' nog botad sog mogduoy. ³Po' sog botad kitu', bila migbolong ilan bu og glibun koyon mogduoy puli' saka totubu' pa glaki non, og

ginang non koyon minglaki. Tibua, bila minatoy na glaki non kitu', miluas na ion dia sog baya' nog botad kitu', minsan si'oy mogduoy ion puli'.

⁴Dadi, pigilugan, domikian dosop ma' nitu', pa'ali sog Botad kitu' nog pilatas dia ni Muses kobon nitu', sabap sog kosolabuk niu dia sog glawas ni Kristu, minatoy na og glegan niu dia sog ginungod. Dadi, da' amu na pogboya'oy nog Botad kitu'. Suga'id non, numun koni, amu koyon si Kristu na dun, nog ion og pitubu' kitu' puli' tidu sog patoy bagun ita mimung nog sosoligan nog Mikpongong sog ain og kosu'atan ion dun. Bianan dosop sog kotubu' non mokpuli' tidu sog patoy, miimung ita nog pigotowan nog Mikpongong moginang nog ain kosu'atan ion dun. ⁵Po' kobon nog pigboya'an ita pa nog dusa, sabap sog Botad kitu', og glegan nog dusa sog glawas ta moginang nog di' pia boy'a'an miinang ta og kohinangan nog doksu'an non og patoy. ⁶Tibua numun koni, sabap sog minatoy ita na dia sog baya' nog dusa, og dusa ondi' na mokopogbaya' dianita. Og ma'ana non, miluas ita na tidu dia sog baya' nog Botad kitu'. Dadi og ma'ana non, og kopoginang ta nog glegan nog Mikpongong, da' pobianoy sog kopokokunut ta nog Botad kitu' nog sinulat, sua'id non, kopoginang ta nog glegan non bianan sog kopokokunut ta dia sog glegan nog bogu kotubu' nog Bolakat nog Mikpongong dianita.

Pa'ali sog dusa bu og Botad kitu'

⁷Dadi bila ma' nitu', olo gidoy motalu' ta dun pa'ali sog poktiduan nog dusa? Mikodusa ita ta' buan sabap sog kopogunut ta nog Botad kitu'? Onda' da. Suga'id non, tidu sog bonduan kitu' dun, misabut ta bog olo ma'ana nog dusa. Po' sopolati non, og bonduan kitu', somo' da' pogondi'oy og gotowanen mima sog golota' nog duma nilan, di' nilan bosia kosunan bog olo ma'ana nog gimaan koyon. ⁸Dadi, bianan sog bonduan kitu', og gotowanen miimung kopogboya'an ilan nog dusa. Og doksu'an non, miglologinis tanan og gimaan nog gotowanen. Somo' da'idun og bonduan kitu', da'idun dosop og baya' nog dusa. ⁹Po' sopolati akon, mitubu' u na nog masa pa nog da' u kosabut og bonduan kitu'. Tibua, dangan minatong og bonduan kitu', og dusa mama' nog mitubu' mokpuli' boy'a'an misabut u nog totubu' u si'oy, minatoy u da sabap sog dusa. ¹⁰Og bonduan kitu' bosia, og bianan ta motubu' nog asta sog da' kopus non. Saka, miimung motanan nog bianan ta sog patoy nog asta sog da' kopus non. ¹¹Dadi og dusa, mikopongimakat lumimbung dianakon po' tidu sog kosabut u nog bonduananan nog dia sog Botad kitu', kolele og doksu'an non og kotubu' nog da' kopus non, miimung nog patoy nog da' kopus non. ¹²Tibua, og Botad kitu' bu bonduananan, molongas, bu mosigda, bu midulus.

¹³Dadi, sabap sog kolongas nog bonduan kitu', dinotongan u ta' buan nog patoy nog da' kopus non? Onda' le. Tibua, sa'an dotongan u nog

patoy, sabap da sog dusa. Dadi, bianan sog glongas nog bonduananan kitu', misabut u na og ma'ana nog dusa. Dadi, sabap sog dusa koyon, miiumung matoy u dun nog asta sog da' kopus non. Sa'an itu', motampal doda' tokodoy bog andun kolaton og dusa.

¹⁴ Kosunan ta nog Botad kitu' pa'ali sog kinodiwata, tibua, akon, sagya u da ginungod bu mama' u dosop nog gulipon nog dusa. ¹⁵ Misobu' u nog ponginangon ku po' ain kolegan ku nog gomba'is bosia inangon, di' u itu' minang, suga'id non, og minang u ain kitu' og molaton ku bosia. ¹⁶ Dadi, bila minang u og di' u kitu' bosia moleg moginang dun, og ma'ana non, sog dialom pikilan ku, kosunan ku nog molongas da og Botad kitu'. ¹⁷ Dadi, bila ma' nitu' og ginang u, kona' u na dili og miginang nog molaton kitu'. Suga'id non, sa'an itu' miinang u, po' sabap sog dusa nog migonong sog glawas u. ¹⁸ Dadi sa'an itu', kosunan ku nog da' idun nododa' og gomba'is mogonong sog glawas u nog pigboya'an nog dusa. Po' minsan si'oy og glegan ku moginang nog ain gomba'is, ondi' u mokopoginang dun. ¹⁹ Bu og minang u, kona' og gomba'is kitu' nog inangon ku bosia, suga'id non, ain molaton ku kitu' nog ondi' u bosia pia moginang dun, alu'alu' kitu' tanan minang u. ²⁰ Dadi, og doksu'an nog poktolu'on ku koni, bila inangon ku ain og gondi' u kitu' bosia pia moginang dun, og ma'ana non, kona' u na dili miginang dun, suga'id non, sabap sog dusa koyon nog migonong sog glawas u.

²¹ Dadi tidu ditu', mitongow ta nog ma' nini nododa' og botad nog dusa, bila moleg u bosia moginang nog gomba'is, sokali' og minang u og molaton. ²² Po' sog dialom pikilan ku omba'is u bosia tokodoy nog munut u sog Botad nog Mikpongong. ²³ Tibua, ombatik u dosop og glegan nog ginungod nog moleg bosia mantu dia sog glegan nog pikilan ku. Dadi, sa'an itu' miiumung nog domikian mama' u nog binilanggu' dia sog botad nog ginungod nog pigboya'an nog dusa. ²⁴ Dadi og doksu' non, migla'at tanan bosia og pikilan ku dun. Po' sima gidoy buan og mikogawon dianakon tidu sog ginungod koni nog doksu'an non og patoy nog asta sog da' kopus non? ²⁵ Posolomatan ku og Mikpongong! Po' ion ginumawon dianakon bianan dia sog Kounutan ta nog si Isukristu.

Dadi akon, og pikilan ku pigboya'an nog Botad nog Mikpongong, tibua, pa'ali sog ginungod, pigboya'an u nog botad nog dusa.

Pa'ali sog kotubu' nog miktidusog Bolakat nog Mikpongong

8 ¹ Dadi sa'an itu', simasima og gotow nog sinumolabuk na dia ni Kristu Isus, ondi' na polihola'on nog Mikpongong. ² Po' bianan dia ni Kristu Isus, dia ita na sog baya' nog Bolakat nog Mikpongong nog doksu'an non og kotubu'. Po' migawon ita na tidu sog baya' nog dusa nog doksu'an non og patoy. ³ Sabap sog dusa dia sog ginungod kiowa'an nog dasig og Botad kitu'. Tibua, og di' minang nog Botad kitu' miinang

nog Mikpongong. Dadi, sa'an itu' pipangoy non og dili Bata' non dini sog dunya pibian sog sagyaotow bagun ion matoy domikian da ma' nog ginungod nog bolodusao. Po' sabap sog kopatoy non, dinag non og dusa dia sog ginungod. ⁴Sa'an ininang non nog ma' nitu' po' bagun ita mokunut nog dondagam dia sog kodulusan po' og polomotadon ta onda' na pogboya'oy nog dusa, suga'id non, pigboya'an na nog Bolakat nog Mikpongong. ⁵Po' simasima og gotowanen nog mikokunut sog dili glegan nog pigboya'an nog dusa, pitigbung nilan na og pomikilan nilan dia sog glegan nog dusa. Tibua, simasima og gotowanen nog mikokunut sog glegan nog Bolakat nog Mikpongong, pitigbung nilan na og pomikilan nilan sog glegan nog Bolakat kitu'. ⁶⁻⁷Dadi, bila og pikilan nilan pigboya'an na nog Bolakat nog Mikpongong, og doksu'an nilan og kotubu' bu og kotikna' nog pomikilan. Tibua, og gotowanen kitu' nog pikilan nilan pigboya'an pa nog dusa, og doksu'an nilan og patoy. Po' sa'an ma' nitu', ain og momikil koyon nog dusa, polongantu bu og banta nog Mikpongong. Bu da' pa poguakil sog baya' nog Mikpongong, bu di' non tanan itu' munut. ⁸Dadi, simasima og gotow nog pigboya'an pa nog dusa, ondi' nododa' mokinang nog ain kosu'atan og Mikpongong dun.

⁹Tibua amu koyon, pigonongan amu na nog Bolakat nog Mikpongong bu pigboya'an non na amu. Po' og polomotadon niu koyon, onda' na pogboya'oy nog dusa. Dadi, simasima og gotow nog da' pa kopogonongoy nog Bolakat ni Kristu, kona' ni Kristu dun. ¹⁰Tibua, bila si Kristu dia na niu, minsan si'oy og glawas niu matoy sabap sog dusa, tibua, og glimukud niu motubu' da sabap sog kodulus niu sog Mikpongong. ¹¹Po' Mikpongong og mikpotubu' puli' dia ni Isus tidu sog patoy. Dadi, bila og Bolakat non dia na niu, potubu'on non dosop og dili glawas niu bianan sog Bolakat non.

¹²Dadi pigilugan, bila ma' nitu', ngeon polosuku'an ta dun. Sumbay ondi' ita na mokokunut dia sog polomotadon kitu' nog pigboya'an nog dusa. ¹³Po' bila mokokunut amu dia sog polomotadon koyon nog pigboya'an nog dusa, matoy amu doda' dun asta sog da' kopus non. Tibua, bianan sog tabang nog Bolakat nog Mikpongong dianiu, binolong niu na og kohinangan koyon nog di' pia nog tidu sog ginungod, bu motubu' amu asta sog da' kopus non. ¹⁴Po' simasima og gotow nog pinulu'an na nog Bolakat nog Mikpongong, miimung na ion nog bata' nog Mikpongong. ¹⁵Po' og Bolakat kitu' nog tinabuk niu tidu dianon, kona' nog bagun amu mulipon dun nog boyan mokopuli' amu dia sog susaan. Suga'id non, binogoy nog Mikpongong dianiu og Bolakat non bagun amu mimung nog gombata'anan non. Bu sabap sog Bolakat non, mosabi ta og Mikpongong nog Ama'. ¹⁶Po' og Bolakat non dumuma dia sog dialom pikilan ta moktalu' nog ita doda' og tantu na nog gombata'anan nog Mikpongong. ¹⁷Dadi bila ita og gombata'anan non na, miimung na nog

mikopomusaka' ita dia sog Mikpongong bu mikoduma ita dosop dia ni Kristu sog kopomusaka' non. Dadi, sabap nog inunungan ta ion dia sog sinsaan non, mosunu' ita dosop sog koba'is bu kotas non kitu'!

Og gomba'is nog matong sog boloma'dinglag

¹⁸Kosunan ku og sinsaan ta numun koni, di' mokantu sog landu' koba'is bu kotas nog ompotongow non dianita bu bogoyon non dianita sog boloma'dinglag. ¹⁹Po' glam nog piongon nog Mikpongong, landu' pogdodama nilan nog ompotongow na og gombata'anan nog Mikpongong. ²⁰Po' og glam nog piongon koyon, miimung ma' nog da' doksu' non. Kona' po' dili baya' nilan, suga'id non, sabap sog baya' nog Mikpongong. Po' og dodomaan nog glam nog piongon koyon nog ngon da ²¹gondow non nog di' ilan na pobianon moludak, bagun mosunu' ilan dosop kotonamoy dia sog gombata'anan nog Mikpongong sog kopoluas dianilan tidu sog dusa.

²²Po' kosunan ta og glam nog piongon koyon, mikolong tidu pa sog tolipunan asta pa sog numun koni, domikian da ma' nog glibun nog pinokitan. ²³Bu kona' tibua nitu', minsan si'oy ita nog kibogayan na nog Bolakat nog Mikpongong nog piuna non dianita, mama' dosop nog mokolong og dialom pikilan ta nog solian ta mogbagad nog gondow kitu' nog kopoglogombata' non dianita, ion non ion nog gowonon non og tibuk nog glawas ta tidu sog baya' nog dusa. ²⁴Po' sabap sog dodomaan ta koni, ion non ion nog mitabang ita na tidu sog dusa. Sa'an itu', pogdodomaan ta po' da' pa kotuman. Somo' mituman na, di' ta na ion pogdodomaan po' mitabuk ta na. ²⁵Tibua, solian pa nog da' pa kotuman og pogdodomaan ta kitu', sumboy ompayat og ponutus ta mogbagad dun. ²⁶Bu doma, sabap sog da' pagas ta, tobangan ita dosop nog Bolakat nog Mikpongong sanan ta mogbagad dun. Po' di' ta bosia kosunan bog olo og kopogyakin ta. Tibua, og Bolakat nog Mikpongong mongoningoni pa'ali dianita bianan sog di' matalu' nog sagya ponolu'on. ²⁷Po' og Mikpongong, sunan non asta og dialom pikilan nog gotow, bu kosunan non dosop og pikilan nog Bolakat non. Po' og kopongoningoni nog Bolakat non pa'ali sog pigotowan nog Mikpongong, dumalan doda' da dia sog baya' bu glegan nog Mikpongong.

²⁸Bu kosunan ta nog ion dosop dumuma sog ain molalam sog Mikpongong nog inonggat non mokokunut dianon bagun og doksu'an nilan molongas og glam non. ²⁹Po' og Mikpongong, ain donsama' non na kosunan nog mokokunut ilan dianon, pidonsama' non na ilan mimung nog mama' nog Bata' non kitu' nog si Isukristu po' bagun ion mimung nog gulangbata' sog glam nog gombata'anan nog Mikpongong. ³⁰Dadi, glam nog mimung nog ma' nog Bata' non, pigonggat non ilan. Bu glam nog mionganat non, inawa' non dianilan og dusaanan nilan. Bu glam nog

inowa'an non nogdusa, piampu' non na ilan dia sog kotas non nog di' kolobian.

Og glolaman nog Mikpongong dianita bianandia ni Isukristu

³¹Dadi bila ma' nitu', olo ma doga motalu' ta dun? Po' bila og Mikpongong lumampi' dianita, da'idun na og mokantu dianita. ³²Po' sabap dianita, minsan si'oy og dili Bata' non, da' ion pogalangalang muakil dun dia sog patoy. Dadi, bila binogoy non og dili Bata' non dianita, labi na di' non dosop pogalangalangan mogoy dianita asta og glam non bagun ita kopopiaon dun. ³³Dadi, sima gidoy buan mokosumbung dia sog ain pinili' nog Mikpongong? Da'idun. Po' Mikpongong tanan miktalu' dun nog da'idun na og sala' nilan dianon. ³⁴Dadi bila ma' nitu', sima buan gidoy togo baya' luma'at dianilan? Da'idun. Po' si Kristu Isus, og minatoy dianilan, labi na dangan migbuat na ion tidu sog patoy, piotas na ion nog Mikpongong ditu' sog gibaan non. Bu kobon non mongoningoni pa'ali dianita. ³⁵Dadi bila ma' nitu', sima buan gidoy mokawa' dianita sog glolaman ni Kristu? Da'idun minsan sima. Po' minsan si'oy og sasow, otawaka og pihit bu glogon, otawaka og gunus bu komiskin, otawaka kondokondok bu patoy, da'idun nododa' mokawa' dianita dia sog glolaman non. ³⁶Po' ma' nini sinulat sog Kitab, "Sabap sog kopokokunut nami dianika, dia ami sog kopotayan glabungsolom po' miimung ami mama' nog bilibili nog posungu' na sumboli'on."ⁿ ³⁷Tibua, sa'an mokopondag ita tokodoy sog minsan si'oy olo matong dianita, po' sabap sog Mikpongong nog ion doda' molalam dianita. ³⁸⁻³⁹Po' kosunan ku da nog da'idun nododa' mokawa' dianita sog glolaman nog Mikpongong nog bianan dia sog Kounutan ta nog si Kristu Isus, da' bigya' minsan si'oy patoy otawaka kotubu', minsan si'oy og moloikatanan otawaka kodiwotaan, minsan si'oy og numun koni otawaka sog boloma'dinglag, minsan si'oy olo gininisan nog bolakat sog glangit otawaka sog dialom lupa', minsan og glam nog piongan nog Mikpongong, onda'idun nododa' og mokawa' dianita dia sog glolaman nog Mikpongong.

Pa'ali sog bansa Israel og pinili' nog Mikpongong

9 ¹Tolu'on ku nog motud bianan sog kosolabuk u dia ni Kristu. ²⁻³Di' u mogloput, bu og pikilan ku koni pinulu'an nog Bolakat nog Mikpongong. Po' kobon non, landu' susaan ku bu ma' nog kipusungan u sabap sog bansa Israel, po' ilan og salu bansa u. Somo' bosia mimung nog motabang ilan dun, akon mongatas sumpaan nog Mikpongong bu mosuoy dia ni Kristu. ⁴Po' ilan bosia og pinili' nog Mikpongong nog dili piglogombata'anan non. Bu binogoy na bosia dianilan og silow nog

ⁿ 8:36 Salmu 44:22

kotas nog miktidu sog Mikpongong. Binogoy dianilan og Kopoulosan nog Mikpongong pibian dia ni Apu' Abraham, bu og Botad kitu' pibian dia ni Apu' Muses kobon nitu'. Kisunan nilan na bosia og tantu nog kopoktamuy sog Mikpongong. Bu binogoy na dianilan glam nog pinasad kitu' nog Mikpongong. ⁵ Og pangkat ilan nog mokogulanganan kitu' kobon nitu'. Bu biana dosop dianilan og pangkat ni Kristu pa'ali sog kobata' dianon nog sagyaotow. Po' ion tanan og Diwata bu og Pogbaya' sog glam non. Dianon og sanglit asta sog da' kopus non. Amen.

⁶Dadi, minsan si'oy misimoy bosia og bansa Israel sog glegan nog Mikpongong dianilan, mituman da og tinalu' kitu' nog Mikpongong pa'ali sog bansa Israel kobon nitu'. Ngon pa lual og bansa Israel, og gotowanano nog pinili' nog Mikpongong. Tibua, kona' po' sabap sog pangkat ilan ni Apu' Israel nog boy'a'an miimung ilan nog bansa Israel. ⁷Bu domikian dosop og piglogombata'anan ni Apu' Abraham kitu', kona' po' sabap nog pangkat ilan ni Apu' Abraham nog boy'a'an miimung ilan nog gombata'anan non. Suga'id non, ma' nini og tinalu' nog Mikpongong kitu' dia ni Abraham nog sinulat dia sog Kitab, "Og tantu gombata'anan mu dia poktidu sog bata' mu nog si Isak."^o ⁸Dadi, og ma'ana nog pigolong non kitu', og gombata'anan ni Apu' Abraham koyon, kona' po' miktidu ilan dia sog glawas non. Suga'id non, ain tinumud bu mingandol sog Mikpongong mama' ni Apu' Abraham dangan midongog non og pasad kitu' nog Mikpongong dianon, mimung ilan nog gombata'anan ni Apu' Abraham bu og gombata'anan dosop nog Mikpongong. ⁹Po' ma' nini og talu' kitu' nog pinasad nog Mikpongong dianon, "Sog tang nog ma' nini, mokpuli' u dini, bu si Sara mogbata' na nog glaki."^p

¹⁰Bu domikian dosop ma' ni Apu' Isak bu og duoy non nog si Apu' Rebeka nog solian pa nog bodos ion nog bata' nilan kitu' nog gapid, og pidonsama' tumalu' nog Mikpongong dianon pa'ali sog gombata' nilan nog ¹¹⁻¹²"Og kongudan mulipon dia sog gulang bata' dianon."^q Og gombata' kitu', da' ilan pa pokopoginang nog gomba'is otawaka molaton po' da' ilan pa bota'oy. Dadi, og ma'ana non, og Mikpongong, og baya' non da momili' nog ain kolegan non po' ngon potugyan non dun. Bu og kopomili' non dianilan, kona' po' sabap sog gininang nilan. ¹³Dadi, sa'an itu' ma' nini og talu' nog Mikpongong nog sinulat dia sog Kitab, "Milalam u dia ni Jakub, tibua, miangit u dia ni Isau."^r

¹⁴Dadi, olo ma' gidoy buan og matalu' ta dun? Og Mikpongong mogbigya' ta' gidoy? Ondi' da. ¹⁵Po' og talu' nog Mikpongong dia ni Apu' Muses kobon nitu' sinulat dosop sog Kitab nog, "Akon da mogbaya' dun bila tulungan ku og gotow. Bu akon da mogbaya' dun bila lolatan ku og gotow."^s ¹⁶Dadi, og ma'ana non, og gotow pinili' nog Mikpongong sabap

^o 9:7 Genesis 21:12 ^p 9:9 Genesis 18:10 ^q 9:11-12 Genesis 25:23 ^r 9:13 Malakai 1:2-3
^s 9:15 Exodus 33:19b

da sog glolatan nog Mikpongong dianon, kona' sabap sog dili glegan otawaka og ginang nog gotow. ¹⁷Po' sinulat nosop ma' nini og talu' nog Mikpongong dia sog datu' nog gotow Ehiptuanan kobon nitu', "Sa'an ini piindog u ika mogdatu' po' bagun motongow og dasig nog baya' u bianan dianika, bu bagun dosop diadia u kobantug sog tibuk nog dunya."^t ¹⁸Dadi og Mikpongong, lolatan non ain kolegan non lumolat, bu potogason non og pusung nog ain kolegan non mokpotogas.

¹⁹Dadi bila ma' nitu', ngon bayu' og sak nog gotowanen dion dianakon nog iduma gidoy buan og Mikpongong tuntutan non ma ita dun. Po', long nilan dun, sima buan mokopogondi' dia sog Mikpongong? ²⁰Bila ma' nitu' og sak niu dun, sima a buan nog poksakan mu ma og Mikpongong nog mama' nion? Po' koyon, domikian da ma' nog sinulat dia sog Kitab nog, "Og diniun, ondi' mokopoksak dia sog polondiun koyon dianon nog iduma gidoy buan ma' nion ma og kodiu' mu dianakon?"^u ²¹Po' og polondiun koyon og mogbaya' dun bog olo og doksu'an nog diunon non koyon. Po' baya' non da bila sog sotibuk og glupa' diunon non ma' nog kabuk bu og kulon.

²²Domikian dosop ma' nitu' og gininang nog Mikpongong. Po' minsan si'oy moleg bosia mokpotongow bog olo bayu' nog glolingit non sog gotowanen bu og dasig nog baya' non, pipayat non da og ponutus non dianilan nog pikongitan non na boria, ilan nog posungu' na sog gla'at. ²³Po' sa'an ma' nitu' og gininang non, po' bagun ain kitu' nog kilolatan non, motongow nilan bog andun doda' popia non. Ita og sinimpanan non tumabuk nog popia non bu kopotas non dianita. ²⁴Po' ita si'oy inonggat non dosop, og bansa Hudyu otawaka kona' Hudyu. ²⁵Po' ma' nini sinulat nog polomatalas nog talu' nog Mikpongong nog si Hosea dia sog Kitab,

"Og gotowanen nog kona' u boria og pigotowan, ingolanan ku na ilan nog pigotowan ku. Og bansa nog di' u boria molalam dun, ingolanan ku na ilan nog kolalaman ku."^v

Bu ma' nini nosop og tinalu' non dia sog Kitab,

²⁶"Og dili gotowanen sog bonua kitu' nog kitolu'an nog kona' ilan og pigotowan nog Mikpongong, kingolanan ilan na nog gombata'anan nog Mikpongong asta sog da' kopus non."^w

²⁷Bu ma' nini dosop og talu' nog polomatalas nog talu' nog Mikpongong nog si Isaya nog sinulat sog Kitab pa'ali sog bansa Israel,

"Minsan si'oy og dakol nog gotowanen sog bansa Israel ma' nog dakol nog glinongowan nog pontad, ain da misama', og motabang.

²⁸Po' og Mikpongong og Pogbaya' sog glam non. Bu bila modopot na sog gondow kitu', pogdoli'doli'an non na dumoksu' og polihala' non dia sog gotowanen dini sog dunya koni."^x

^t 9:17 Exodus 9:16b ^u 9:20 Isaya 29:16 ^v 9:25 Hosea 2:23b ^w 9:26 Hosea 1:10b

^x 9:28 Isaya 10:22-33

²⁹Po' domikian da ma' nog pidonsama' non kitu' nog sinulat sog Kitab,
 "Ita og gotowanen nog bansa Israel, somo' og pangkat ta da'
 soma'oy dianita nog Mikpongong, og doksu'an ta bosia domikian
 da ma' nog dua' buk kitu' og koliwagan bonua nog Sodom bu
 Gomora."^y

³⁰Dadi bila ma' nitu', olo buan og doksu'an nog poktolu'on ta
 koni? Og gotowanen kitu' nog kona' Hudyu, minsan da' nilan si'oy
 ponontongoy og kodulusan dia sog Mikpongong, mikalap ilan dun
 sabap sog kopongandol nilan dia sog Mikpongong. ³¹Saka, og gotow
 Huduyuanen kitu', minsan si'oy pinontong nilan og botad kitu' nog bagun
 ilan modulus, da' nilan da kalap. ³²Po' sa'an ma' nitu', og koponontong
 nilan dun, da' nilan bianoy dia sog kopongandol, suga'id non, dia sog
 sagya ginang nilan. Ion non nion misoksug nilan og batu kitu' nog
 mokobuksak ³³nog milabit dia sog Kitab nog ma' nini sinulat dun,

"Tontong niu po' piindog u dia sog koliwagan bonua nog Sion
 og mosolag nog batu nog mosoksug nog gotow, og batu nog
 ombuksak gotow dun. Suga'id non, ain sumalig dianon, ondi'
 nododa' kosipogan."^z

10 ¹Pigilugan, mosolag tokodoy bosia og glegan ku nog motabang
 og salu bansa u, og gotowanen nog bansa Hudyu. Bu ma' nitu'
 dosop og gyakin ku dun. ²Po' kitoksi'an ku nog inatas nilan moktamuy
 sog Mikpongong. Tibua, og kopoktamuy nilan kitu', onda' pobianoy dia
 sog motud nog sabut. ³Po' sabap nog da' nilan unutoy og kodulusan nog
 miktidi sog Mikpongong, mikpindog ilan bosia nog dili glegan nilan.
 Dadi, da' nilan tolima'oy og dalan nog Mikpongong dia sog kodulusan.
⁴Po' si Kristu og kotumanen nog Botad kitu' nog pilatas dia ni Muses
 kobon nitu'. Dadi, simasima og gotow nog mongandol dianon, mimung
 ilan nog midulus sog Mikpongong.

⁵Po' ma' nini og talu' ni Muses nog sinulat sog Kitab pa'ali sog
 kodulusan tidu sog kopokokunut non nog Botad kitu', "Ain mokokunut
 dun mimung motubu' dion."^a ⁶Tibua, ma' nini dosop og talu' non
 nog sinulat sog Kitab pa'ali sog kodulusan nog gotowanen bianan sog
 kopongandol nilan,

"Sumbay ondi' mogdialompikilan nog, sima gidoy mangoy sog
 pogonongan nog Mikpongong,"^b (bagun mangoy dia ni Kristu).

⁷"Otawaka, sumboy ondi' mogdialompikilan nog, sima gidoy mangoy
 sog pogonongan nog ain minatoy na,"^c (bagun mangoy dosop dia
 ni Kristu).

⁸Po' kisunan niu na og talu' kitu' nog sinulat sog Kitab nog,

^y 9:29 Isaya 1:9 ^z 9:33 Isaya 28:16. Og batu kitu' pigolong, ion non nion si Isukristu.

^a 10:5 Levitikus 18:5 ^b 10:6 Deuteronomy 30:12 ^c 10:7 Deuteronomy 30:13

"Og talu' kitu' nog Mikpongong, dia na sog molani mu. Po' dion tanan sog baba' mu bu asta dia sog dialom pusung mu."^d

Og talu' nog Mikpongong koyon nog pigolong, ion non ion og gustalan nami kitu' pa'ali sog kopongandol nog gotow dia sog Mikpongong nog,
⁹bila moktantu tumud og dialom pusung niu nog pitubu' non si Isukristu tidu sog patoy, bu motalu' niu og tud niu dianon nog, si Isus og Pogbaya!, motabang amu na. ¹⁰Po' dia sog dialom pusung ta og tantu tud boy'a'an mimung ita nog midulus sog Mikpongong. Bu tidu sog baba' ta motalu' ta og tud ta dia ni Isukristu nog boy'a'an motabang ita dun tidu sog doksu'an nog dusaanan ta. ¹¹Po' ma' nini og sinulat sog Kitab, "Simasima og gotow nog tumud dianon, ondi' kosipogan."^e ¹²Sa'an tinalu' nog simasima nog gotow, po' og Pogbaya!, onda'idun binigya' non minsan olo bonsaoy dun, Hudyu otawaka kona' Hudyu. Po' ion og Pogbaya! sog glam nog gotow, bu mosolag og popia non dia sog ain mokitabang dianon. ¹³Po' ma' nini og sinulat sog Kitab, "Minsan sima mokitabang dia sog ngalan nog Pogbaya!, motabang ion."^f

¹⁴Tibua, olo buan gidoy kopokitabang non dia sog Pogbaya' nog da' pa ion tud? Bu olo buan gidoy og kotud non nog da' non pa kodongog og gustalan pa'ali dia ni Isukristu? Bu olo gidoy mogandun kodongog non dun ual da ngon mangoy mogustal poguna pa'ali dianon? ¹⁵Bu da'idun dosop mangoy mogustal lual da sugu'on ion poguna mangoy mogustal dianilan. Po' ma' nini og sinulat sog Kitab, "Molongas tokodoy og kodatong nog ain mikpolatas nog Gomba'is nog Guksugan."^g

¹⁶Tibua, minsan ma' nitu', modakol ompok mokokunut sog Gomba'is kitu' nog Guksugan. Po' ma' nini og talu' ni Isaya kitu' nog sinulat sog Kitab, "Pogbaya!, sima gidoy tinumud nog gustalan nami kitu' dianilan?"^h ¹⁷Dadi, og kopongandol mongon bianaan sog kopokinongog nog gotow nog gustalan. Og pigolong koni nog gustalan, ion non og gustalan pa'ali dia ni Kristu. ¹⁸Dadi og gotowananaan kitu', mikodongog ilan dota' gidoy? Mikodongog ilan da. Po' ma' nini og sinulat sog Kitab, "Og sowalan nilan mipulonag na sog tibuk nog dunya, bu og talu' nilan asta sog goktob nog glupa'an."ⁱ

¹⁹Dadi bila ma' nitu', og pangkatanan ni Apu' Israel kitu', mikosabut ilan da gidoy? Mikosabut ilan da. Po' ma' nini dosop og talu' nog Mikpongong nog pibian non dia ni Muses nog sinulat sog Kitab,

"Sabap dianakon, mokopoksibok amu sog gotowananaan nog da'
 kingolanoy og bansa nilan. Bu sabap dianakon, pokongitan niu og
 bansa nog kulang og sabut non."^j

²⁰Dadi, si Isaya miksibolu' mokpolatas nog talu' nog Mikpongong,

^d 10:8 Deuteronomy 30:14 ^e 10:11 Isaya 28:16 ^f 10:13 Joel 2:32 ^g 10:15 Isaya 52:7

^h 10:16 Isaya 53:1 ⁱ 10:18 Salmu 19:4 ^j 10:19 Deuteronomy 32:21b

“Minsan si'oy da' nilan akon ponontongoy, mitongow nilan da akon. Miksolitongow u dianilan nog minsan si'oy da' ilan poksak pa'ali dianakon.”^k

²¹ Bu pa'ali dosop sog pangkatanan ni Apu' Israel kitu', ma' nini og talu' nog Mikpongong nog sinulat sog Kitab, “Glabungsolom pogonggaton ku bosia ilan, minsan si'oy og polongantu ilan dianakon.”^l

11 ¹Dadi bila ma' nitu', tinolikudan ta' buan gidoy nog Mikpongong og pigotowan non? Onda' da. Po' akon og gotow Israel u tanan bu og pangkat ni Apu' Abraham bianne sog kipongkatoy u dia ni Apu' Benjamin. ²Og Mikpongong, onda' non tolikudoy og pigotowan non nog pinili' non tidu sog donsama'. Po' kosunan niu da og talu' nog polomolatas kitu' nog talu' nog Mikpongong nog si Iladya nog sinulat dia sog Kitab. Sinumbung non og salu bansa non nog Israel dia sog Mikpongong. Ma' long non dun,

³ “Pogbaya!, pimunu' nilan og polomolatasanan nika, bu linoglag nilan og pogbotangan nog pomalas nilan dianika. Sala u da misama!, bu boy'a'an bunu'on nilan tanan bosia akon dun.”^m

⁴ Kosunan niu dosop bog olo tabal nog Mikpongong dia ni Iladya nog sinulat sog Kitab,

“Sinumama' u laga' pitu ngibu kotow og pigotowan ku nog da' poktamuy dia ni Baal.”ⁿ

⁵Dadi, domikian da ma' nog numun koni, ngon dosop og sinama' nog Mikpongong po' pimili' non sabap sog tulung non kitu!. ⁶Kona' po' sabap sog ginang nog gotow, suga'id non, sabap da sog tulung non kitu!. Po' somo' tulungan non og gotow sabap sog ginang non, og ma'ana non, kona' na og tulung.

⁷Dadi, olo ma doksu'an nog poktolu'on koni? Og ponontongan nog gotow Israelianan nog minsan landu' kopogapas nilan monontong dun, da' nilan kalap. Saka, og duma nilan kitu' nog pinili' nog Mikpongong nog mingandol dianon, mikalap ilan dun. Ain da' kitu' pokalap dun, mitogas og pusung nilan. ⁸Po' ma' nini sinulat sog Kitab,

“Sabap sog Mikpongong, miimung miglokobol og pikilan bu pusung nilan boy'a'an og mata nilan ondi' mokotongow bu og tolina nilan ondi' mokodongog asta pa sog numun koni.”^o

⁹Bu ma' nini dosop og pongoningoni ni Dabid nog sinulat sog Kitab, “Solian nilan mogloliag sog kologya'an nilan, motaban ilan bu mangka kukpa'oy. Modogdag ilan bu kosuli'an ilan nog kolaton nilan. ¹⁰Molamong mata nilan boy'a'an nog ondi' ilan

^k 10:20 Isaya 65:1 ^l 10:21 Isaya 65:2 ^m 11:3 1 Kings 19:10 ⁿ 11:4 1 Kings 19:18

^o 11:8 Deuteronomy 29:4, Isaya 29:10

mokotongow, bu mogbokutut ilan mogbaba nog sinsaan asta sog da' kopus non."^p

Og pa'ali sog kogawon nog ain kona' Hudyu

¹¹Dadi, bila ma' nitu' nog mikpogbuksak ilan ma, mibuksak ilan nota' gidoy boy'a'an nog di' ilan na motabang dun? Onda' da. Suga'id non, sabap sog dusaanan nilan koyon, og tabang midopot na minsan sog gotowanano' noga' kona' Hudyu. Bu sa'an itu' ma' nitu', po' bagun dosop og gotow Hudyanan koyon, mima ilan dun. ¹²Dadi, bianaan sog dusaanan nog gotow Hudyanan bu bianaan dosop sog kosimoy nilan sog glegan nog Mikpongong dianilan, miimung mosolag popia sog duma gotowanano' noga' kona' Hudyu. Tibua, bila midopot na og dakol nog gotow Hudyanan nog misunu' na kogawon dianilan tido' sog dusa, labi pa ditu' og popia dia sog gotowanano'.

¹³Og poktolu'on ku koni dianiu, nog ain kona' Hudyu. Akon, sinugu' u mogustal dia sog gotowanano' noga' kona' Hudyu. Bu monamal u mogustal dianiu. ¹⁴Po' gomonsunoy sabap sog sugu'an koni dianakon, mima og salu bansa u dun nog Hudyu boy'a'an ngon tanan mogawon dianilan tido' sog dusa. ¹⁵Po' bianaan sog da' ilan kodukakit dun solianlian sabap sog kopongmungyas nilan, og gotowanano' noga' Hudyu, miimung nog mitiguli' ilan dun dia sog Mikpongong. Tibua, bila modopot na nog modukakait ilan sabap sog tud nilan sog Mikpongong, mama' ilan na nog mitibuu' tido' sog patoy.

¹⁶Ibalat da sog kopogimung nog pan, bila ngon sotibuk og pan, saka og putuk non koyon bogoyon sog Mikpongong, asta pa og sama' non koyon ion na dun. Bu domikian dosop sog gamut nog kayu, bila og gamut non binogoy na sog Mikpongong, asta glam nog pangaanan nog kayu koyon, ion na dosop dun. ¹⁷Bu ibalat dosop sog kayu nog pimula, bila ngon panga non nog sinopek po' suklian nog len panga tido' sog len kayu nog kona' pomulan, motubu' dosop dion og len panga koyon. Dadi, amu koyon domikian da ma' nog pangaanan nog kayu koyon nog kona' pomulan. Pisolabuk amu na dia sog gamut nog kayu koyon nog pimulan. Dadi bila ma' nitu', miksolabuk amu na nog kotubu'. Po' og gotow Hudyanan koyon domikian da ma' ilan nog kayu kitu' nog pimula. ¹⁸Dadi, na' niu tokodoy ilan poksudi'an nog mikpoksopeks ilan domikian ma' nog pangaanan. Na' amu mogbongsag po' sagya panga amu da. Bu kosunan niu kona' og panga mokpotubu' sog gamut, suga'id non, og gamut mokpotubu' sog panga non. ¹⁹Dadi, sumboy dosop da'idun momikil nog sa'an sinopek og pangaanan kitu' po' bagun ion posulkion dun. ²⁰Minsan si'oy motud nog sinopek ilan, sabap da

^p 11:10 Salmu 69:22-23

sog kopongmungyas nilan dia sog Mikpongong. Dadi, sa'an mikosukli amu, sabap sog kopongandol niu dia sog Mikpongong. Dadi, sumboy popogonon niu og kopongandol niu bu ondi' amu mogbongsag dun, suga'id non, kondok amu. ²¹ Po' bila og Mikpongong, pingawa' non og gotow Hudyanan nog saka ilan domikian da ma' nog tantu panga nog batang nog kayu koyon nog pomulan, labi na amu nog kona' Hudyu, pongowa'on non dosop amu.

²² Dadi sabap ditu', motongow ta og glolat bu kopihit doma nog Mikpongong. Ompihit ion dia sog ain mibuksak sabap sog kopongmungyas nilan dianon. Bu mololat ion dianiu, bila kobon non dia amu da sog glolat non. Bila onda' amu sog glolat non, amu si'oy gomonsunoy sopekon non dosop. ²³ Bu og gotow Hudyanan si'oy, bila lumota' ilan na momungyas dia sog Mikpongong, moksud dosop glolamen nog Mikpongong dianilan. Po' og Mikpongong moto tumiguli' dianilan. ²⁴ Po' amu og gotowanano nog kona' Hudyu, domikian da ma' nog panga nog len kayu nog kona' pomulan. Bu tidu amu sopekon, pitapek amu nog Mikpongong dia sog batang nog kayu koyon nog pomulan. Saka, mologon bosia potopekon. Tibua, molomu da potopekon puli' bila og tantu panga non da og sinopek ditu'.

²⁵ Dadi pigilugan, og piktaluu' u koni mologon ta bosia sobuton. Tibua, piosun ku na dianiu bagun niu da mosabut, bu bagun dosop di' amu mogbugalbugal dun. Po' mitugas og pikilan nog kodokolan nog bansa Hudyu dia sog Mikpongong asta kotoktuban og dakol nog gotowanano sumolabuk dia sog Mikpongong nog ain kona' Hudyu. ²⁶ Dadi sabap ditu', og glam nog bansa Hudyu mogawon tidu sog dusa. Po' ma' nini sinulat sog Kitab,

“Og Polonabang matong tidu sog bonua nog Sion. Pongowa'on non glam nog kohinangan nog sinoitan nog pangkatanan ni Apu' Jakub kitu'. ²⁷ Koni og pasad u dianilan sog tang nog pongowa'on ku glam nog dusaanan nilan.”^q

²⁸ Dadi ma' nitu' si'oy, solian numun koni pa'ali sog Gomba'is kitu' nog Guksugan, og gotow Hudyanan miimung nog banta nog Mikpongong bagun da molakit ain kona' Hudyu nog mama' niu sog pigdotu'an nog Mikpongong. Tibua, pa'ali sog kopili' nog Mikpongong sog bansa Hudyu, ilan doda' og kololaman non sabap sog pasad non sog mokogulanganan kitu' kobon nitu'. ²⁹ Po' og Mikpongong, ondi' non sapon og pikilan non pa'ali sog pinili' non kitu' otawaka popia non sog gotowanano. ³⁰ Dadi, amu nog kona' Hudyu, dini kitu' mingantu amu sog Mikpongong. Tibua numun koni, kilolatan non na amu sabap sog pongantu nog gotow Hudyanan kitu' dianon. ³¹ Sabap sog glolatan nog Mikpongong sog ain

^q 11:27 Isaya 59:20-21

kona' Hudyu, miimung mingantu og Hudyuanaan dun bagun ilan dosop kololatan nog Mikpongong. ³²Og ma'ana non, glam nog gotow inimung non ma' nog binilanggu' sabap sog kopongantu nilan sog Mikpongong bagun da ompotongow nog Mikpongong og glolatan non dia sog glam nog gotow.

Sanglit sog Mikpongong

³³Og kolongas nog Mikpongong ondi' mubadubad sog ponolu'on. Bu og kotoan bu sabut non, da'idun mokadal dun. Ondi' mustal og glegan non. Bu da'idun dosop mokosabut ³⁴nog pondayan non. Po' ma' nini og sinulat sog Kitab,

“Sima gidoy buan mokosabut nog pikilan nog Pogbaya'? Sima gidoy buan mokopomali dianon?”^r

³⁵“Sima gidoy buan mikopogbogoy sog Mikpongong nog sumboy sugdaan ion nog Mikpongong dun?”^s

³⁶Po' ion og Mikpongong nog glam non. Dadi, glam nog piongon, miongan bianan dianon, bu glam non ion da dun. Dadi, dia non og sanglit, bu gadab, bu kotas asta sog da' kopus non. Amen.

Polomotadon nog gombata'anan nog Mikpongong

12 ¹Dadi pigilugan, bila ma' nitu' og glolatan nog Mikpongong dianita, pongonion ku dianiu nog uokilon niu og glawas niu dia sog Mikpongong po' koyon mimung og bogoy niu dianon nog totubu', bu midulus, bu mosu'at dianon. Po' ma' nion og tantu nog kopoktamuy niu dianon. ²Na' amu na moglogiling sog polomotadon nog dinunya. Suga'id non, tugdak niu og Mikpongong sumop nog polomotadon niu bianan sog kopongimbogu non dia sog pikilan niu boy'a'an kosunan niu bog olo og glegan nog Mikpongong nog ion non ion, og gomba'is, bu modulus, bu ain kitu' og kosu'atan ion dun.

³Po' sabap sog baya' nog binogoy nog Mikpongong dianakon bianan sog glolat non, tolu'on ku sog monala kotow dianiu, sumboy di' amu ilakad pokpotaspotas nog pikilan niu. Suga'id non, pokpadapada niu og pomikilan niu pa'ali sog dili glawas niu bianan sog kopongandol nog binogoy nog Mikpongong dianiu. ⁴Po' ibalat da sog tibuk nog glawas nog gotow, miglologinis og pogingalan dun, bu miglologinis og polongkapan non. ⁵Domikian da sog ain sinumolabuk dia ni Kristu, minsan si'oy modakol ita, solabuk da og glawas ta bu miksiningkotoy ita. ⁶Miglologinis og kotoan nog binogoy nog Mikpongong dianita bianan sog glolat non. Dadi, gomiton ta og kotoan ta koyon. Bila binogayán ita nog kotoan mokpolatas nog talu' nog Mikpongong, sumboy polotason

^r 11:34 Isaya 40:13 ^s 11:35 Job 41:11

ta bianan sog goktol nog kopongandol ta sog Mikpongong. ⁷Bu bila binogayan ita nog kotoan mogusiba' sog gotowanen, sumboy inangon ta. Bu bila binogayan ita nog kotoan mokpanad, sumboy mokpanad ita. ⁸Bila binogayan ita nog kotoan mondolo'isog, sumboy inangon ta. Bila binogayan ita nog pikilan nog tumabang sog ain kilogonan, sumboy motawal ita. Bu bila binogayan ita nog kotoan mogokbit, sumboy potubudan ta kopogokbit ta nog gotowanen. Bu bila binogayan ita nog pikilan lumolat sog gotowanen, sumboy inangon ta dunut da'da'an ta.

Og bayu'bayu' nog glolaman

⁹Sumboy moktantu ita lumalam sog pakasiotow ta. Pogolig amu sog ain di' pia bu pogoidoy niu ain og gomba'is. ¹⁰Pokilolamoy amu po' momogilug amu sabap sog kosolabuk niu dia ni Kristu. Poginodaboy amu nog pigilugan niu sog tanud. ¹¹Ponamal amu dosop kobon non sog ginang niu dia sog Kounutan ta dunut og landu' glolaman niu dianon. ¹²Bu pogda'da' amu sog dodomaan niu dianon. Poglogaga amu dia sog sinsaan niu. Bu pogyakin amu kobon non. ¹³Bu lolatoy niu dosop og pigilugan nog ain kionda'an. Bu kobon non usiba' niu ain monumbaloy dianiu.

¹⁴Pogyokinoy niu dia sog Mikpongong nog popiaon non ain mongula'at dianiu. Na' niu ilan ponuyudan. ¹⁵Bu ain migda'da', duma amu dianilan mogda'da!. Bu ain misusa, duma amu dosop dianilan mosusa. ¹⁶Poksulutsulut amu sog glam non. Na' amu mokpotaspotas, suga'id non, tolima' niu minsan si'oy ombaba' nog ginang. Bu na' amu mogbongsagbongsag.

¹⁷Ain moginang nog molaton dianiu, na' niu ilan tumbasan nog molaton. Bu inang niu ain og motulus sog glam nog gotow. ¹⁸Ponamal amu moginang nog mondrom moglogomigus og glam niu. ¹⁹Amu glokoleanan ku, na' amu moksuli'suli', suga'id non, uakil niu og molaton koyon nog kohinangan dianiu dia sog polihala' nog Mikpongong. Po' ma' nini og talu' nog Mikpongong nog sinulat sog Kitab, "Akon na sumuli', akon na tumumbas dun."^t ²⁰Suga'id non, sumboy og ginangon niu domikian ma' nog sinulat sog Kitab nog,

"Bila mogutom og banta niu, pokan niu. Bu bila kinuw, pinum niu ion. Po' og doksu'an non mimung kosipogan ion dun. Domikian da ma' nog kitopukan og gulu non nog baga."^u

²¹Dadi, sumboy di' amu moit nog molaton, suga'id non, pomondag amu sog molaton bianan sog ginang niu nog gomba'is.

Sumboy moguakil ita sog ain migokbit nog botad

13 ¹Sumboy glam nog gotowanen sumangkan dia sog pogaid nog botad. Po' da'idun og baya' nog da' tugdakoy nog Mikpongong.

^t 12:19 Deuteronomy 32:35 ^u 12:20 Proverbs 25:21-22

Dadi, ain og gotow nog migokbit nog bay'a' koyon, tinugdakan ion nog Mikpongon. ²Dadi, ain mongantu dia sog bay'a' koyon nog tinugdak nog Mikpongon, og ma'ana non, mikopongantu ilan dosop dia sog glegan nog Mikpongon. Dadi, og doksu'an non, polihola'on ilan nog Mikpongon dun. ³Tibua, ain og gotow nog miginang nog gomba'is, di' ilan mondok nog polihala!. Tibua, ain og gotow nog miginang nog molaton, sumboy mondok ilan nog polihala' nog pogaid koyon nog botad. Dadi, bila moleg amu nog di' amu kondokan nog polihala' nog kounutan niu, sumboy miginang amu nog gomba'is po' bagun non da amu kodongya'an. ⁴Po' ilan koyon, og sosoligan nog Mikpongon bagun da kobo'isan amu dun. Tibua, bila miginang amu nog di' pia, kondok amu dun. Po' sa'an ion binogayan ilan nog Mikpongon nog bay'a' po' bagun ain miginang nog di' pia, polihola'on nilan. ⁵Dadi, sumboy sumangkan amu dia sog ain kiuokilan mogbaya!. Kona' tibua po' polihola'on amu sabap sog kohinangan niu nog di' pia. Suga'id non, kisunan niu na nog sumboy amu doda' sumangkan dia sog ain kiuokilan koyon mogbaya' po' ma' nitu' og glegan nog Mikpongon dianiu.

⁶Sa'an dosop mogbayad ita nog buis po' og sukatan nog pogaid kitu' nog botad. Po' og gotowanen kitu' nog inuokilan nog Mikpongon mogbaya', ion non nion og sosoligan non. Dadi, bila ininang nilan og ginang nilan koyon, dia ilan miginang sog Mikpongon. ⁷Dadi, bila ngon og boyadan niu, sumboy mogbayad amu na. Bila og buis, bayad niu. Bila kopogbotad, pogbotad amu. Bila og kopogadab, pogadab amu.

⁸Sumboy boyadan niu og glam nog gutanganan niu, da' lakit nog kopoglinolatoy niu nog pigilugananan ta sog tanud. Po' ain mololat sog pakasiotow non, og ma'ana non miunut non og glam nog dondaganganan kitu' nog Mikpongon ⁹nog sinulat sog Kitab nog,

“Da'idun mogbabal nog duoy nog duma non.

Da'idun momunu!.

Da'idun monakow.

Da'idun mima nog golota' nog duma non.”^v

Bu asta duma pa nog dondaganganan kitu'. Glam non koyon kinumpung dia sog solabuk dondag an koni nog, “Lolatoy niu og sumbaloy niu domikian da ma' nog glolatan niu sog dili glawas niu.”^w ¹⁰Po' og gotow nog mololat sog sumbaloy non, ondi' non inangan nog molaton. Dadi, sa'an itu' ain mololat, miimung nog mikokunut ilan sog glam nog dondaganganan kitu'.

¹¹Dadi, inang niu po' kisunan niu na bog olo timpu numun koni, og timpu nog sumboy mogongman amu na. Po' tidu sog kotabuk niu dia ni Isukristu, posisaya' na kosompol og gondow nog kohurup ta dianon.

^v 13:9 Exodus 20:13,15,17 ^w 13:9 Levitikus 19:18b

12 Dadi, ibalat da sog gobi bu gondow, og gobi dali' na kolibua po' dali'ondow na. Dadi, lota'an ta na moginang ain kohinangan koyon nog miktidi sog kodoloman. Suga'id non, inangon ta ain og ponginangon koyon nog dia miktidi sog kodolagan po' kitu' mimung nog taming ta sog ain molaton. 13 Dadi, sumboy ombo'is og polomotadon ta domikian da ma' nog polomotadon nog dia miktidi sog kodolagan. Og ma'ana non, da'idun na og mogduyunduyun monginang nog di' pia bu moglangulangu, otawaka moginang nog sosuku kosipogssipog, moksusi, otawaka mogdalu. 14 Suga'id non, ungod niu sog pikilan niu og Kounutan ta nog si Isukristu. Bu na' amu na monontong nog len pondayan mondrominang niu og glegan nog dili glawas niu nog boy'a'an mokodusa amu dun.

14 ¹Tolima' niu og pigilugan ta sog tanud, ain og moguya' pa og tud nilan. Bu na' amu moksusi nog da' ma'ana non. ²Po' mama' nog ponganon, ngon sala kotow, og sabut non nog minsan olo pongononoy dun mokodyadi ion kuman dun. Tibua, ngon dosop og gotow nog kulang pa sabut non. Og mokan non sagya da glompan. ³Dadi, ain kuman nog minsan olo pongononoy dun, sumboy ondi' non poksudi'an og dumaanan non nog di' kuman nog ma' nion koyon. Bu dosop, ain togo li'inan pa'ali sog pongonganon, sumboy ondi' non sika'on ain da'idun kitu' gli'inan non, po' ion si'oy, tinabuk da ion nog Mikpongon. ⁴Po' da'idun baya' niu sumika' sog gulipon nog len gotow. Po' og gapu' non da moto dun minsan olo doksu'an nog sosoligan non koyon. Tibua, og doksu'an non ombo'is da po' og gapu' non og Pogbaya' bu moto ion tumabang sog pigotowan non bagun ion mokodopot sog gomba'is kitu' nog doksu'an.

⁵Bu mama' dosop nog gondow nog kopktamuy nog gotow, ngon og gotow nog solabuk gondow og bololaga' dianon. Tibua, ngon dosop gotow nog glam nog gondow migbatuk da dianon. Dadi, sumboy monala kotow dianita motintu tokodoy bog olo dili pikilan ta. ⁶Po' og gotow nog ngon solabuk gondow nog bololaga' dianon, og ma'ana non, og gadab non dia sog Pogbaya'. Bu dosop, og gotow nog kuman nog minsan olo pongononoy dun, og ma'ana non, og gadab non dosop dia sog Pogbaya' po' pisolomatan non, og Mikpongon. Bu og gotow dosop nog migli'in nog ponganon, og kopogli'in non koyon, og gadab non bu posolamat non dia sog Mikpongon. ⁷Da'idun og gotow nog motubu' tibua nog dili dianon bu da'idun dosop og matoy tibua nog dili dianon. ⁸Dadi, bila mitubu' ita, mitubu' ita bagun kopogodaban og Mikpongon dun. Bila matoy ita, ma' nitu' dosop. Dadi, matoy motubu' ita, dia ita sog Mikpongon.

⁹Dadi, sa'an minatoy si Kristu bu mitubu' ion puli' tidu sog patoy bagun mimung ion nog Pogbaya' sog glam non, sog ain minatoy otawaka ain totubu'. ¹⁰Bila ma' nitu', da'idun kopatut niu mongukum nog pigilugananan ta sog tanud. Bu da'idun dosop kopatut niu moksudi' sog pigilugan ta sog tanud. Po' ngon gondow non, og glam ta mongadap da

sog Mikpongong po' ukumon non ita. ¹¹Po' ma' nini og talu' nog Pogbaya' nog sinulat sog Kitab,

"Motubu' u, bu glam nog gotowanen mongadap monginglu'ud dianakon. Bu glam nog gotowanen mokpoktalu' nog akon da og tantu Diwata."^x

¹²Dadi, monala kotow dianita madap sog Mikpongong po' tobalon ta og kohinangan ta.

¹³Dadi, sumboy lota'an ta mongukum sog duma ta. Suga'id non, potintu niu pikilan bu og polomotadon niu bagun da og pigilugan niu sog tanud ondi' mokosoksug sabap dianiu otawaka ombagla og kopongandol nilan sog Mikpongong. ¹⁴Po' akon, sabap sog kosolabuk u dia sog Kounutan ta nog si Isus, kosunan ku nog da'idun da og ponganon nog sumboy pogli'inan. Tibua, bila ngon gotow nog ngon og gli'inan non sog suginis og ponganon, sumboy og gli'inan non koyon dili da dianon.

¹⁵Dadi, bila ngon og duma pigilugan niu sog tanud nog ombagla og kopoktanud non sabap sog kokan niu, saka ondi' amu lumota' kuman dun minsan si'oy kisunan niu na bog olo pikilan non, og ma'ana non, og botad niu koyon kona' na og glolatan niu dianon. Po' na' niu pogla'atan og kopongandol nog duma ta sabap sog kokan niu. Po' ilan si'oy, misunu' ilan dosop lokatoy bianne sog kopatoy ni Isukristu. ¹⁶Dadi, minsan si'oy sog pikilan niu dun og botad koyon omba'is, gomonsunoy tolu'on nilan og molaton nog botad. ¹⁷Po' og gindanan nog misakup ita na sog pigdotu'an nog Mikpongong, kona' botad pa'ali sog olo mokan ta otawaka ginumon ta. Suga'id non, og gindanan dun, og polomotadon ta nog midulus, og gomigus, bu og da'da'an ta nog miktidi sog Bolakat nog Mikpongong.

¹⁸Dadi, bila ma' nini og kopokokunut ta dia ni Kristu, kosu'atan og Mikpongong dun bu motulus dosop sog gotowanen.

¹⁹Dadi, sumboy monamal ita moginang nog ain mondomb moglogomigus og gotowanen dun, bu ain og pododungag og sabut ta dun pa'ali sog pigdotu'an nog Mikpongong. ²⁰Golom ta na ondi' inangoy og botad kitu' pa'ali sog pongonganon, bila mologlag og ginang nog Mikpongong dun. Da'idun si'oy bosia og gli'inan nog ponganon. Tibua, ngon ponganon nog sumboy di' ita kuman dun, bila mimung nog mokodusia og pigilugan ta dun. ²¹Dadi, golom ita na ondi' kan nog ginis nog basta', otawaka minum nog galak, otawaka minsan olo ginangoy dun, bila mimung nog ombagla og kopongandol nog pigilugananan ta sog tanud.

²²Dadi, monala kotow dianita, og tud ta pa'ali sog botad koyon nog ma' nion, sumboy ita da bu og Mikpongong. Po' mogda'da' og gotow nog ondi' sila'on sabap sog botad non nog kisu'atan ion dun. ²³Tibua, bila

^x 14:11 Isaya 45:23

mogdua'dua' og pikilan non pa'ali sog tud non sog botad koyon nog pa'ali sog kukan, saka inangon non da, polihola'on ion nog Mikpongong dun. Sa'an ma' nitu' po' og ginang non koyon, onda' na poktidu sog kopongandol non sog Mikpongong. Po' bila inangon ta og sagya glegan ta nog saka onda' poktidu sog kopongandol ta sog Mikpongong, mimung og dusa.

15 ¹Dadi, ain ompagon og tud non sog tanud, sumboy tobangan non ain moguya' pa og tud non. Po' sumboy ondi' ta potason sog pikilan ta og dili glegan ta. ²Suga'id non, monala kotow dianita sumboy inangon ta ain kosu'atan og duma pigilugananan ta bagun dumalom og sabut nilan pa'ali sog pigdotu'an nog Mikpongong. ³Po' minsan si Kristu, da' non potasoy og dili glegan non, sua'id non, ma' nini sinulat sog Kitab, "Og gotowanen kitu' nog bakan ponompola' dianika, og tompola' nilan misugat dianakon."^y ⁴Og potugyuan nog glam nog sinulat kitu' sog Kitab kobon nitu', bagun ita kopomolian boy'a'an ompagon og kopongandol ta bu dodomaan ta dia sog Mikpongong. Po' ombasta ta dia sog Kitab pa'ali sog gotowanen kitu' nog tinobangan nog Mikpongong sabap sog ompagon og pikilan nilan dianon.

⁵Mikpongong og mogbogoy sog gotow nog bagun mokogaga bu mokopondolo'isog. Dadi, og pongoningonion ku dianon, nog tobangan non dosop amu bagun amu mokpoksolabuk dia sog kopokokunut niu dia ni Kristu Isus. ⁶Bu bagun dosop, tido dia sog kopoksolabuk nog pikilan niu bu kopoktalu' niu, mongon og sanglit niu dia sog Mikpongong po' ion og Gama' bu poktomuyon nog Kounutan ta nog si Isukristu.

⁷Dadi, sumboy moktinolima'oy amu domikian da ma' nog kotolima' ni Kristu dianiu bagun kosonglitan og Mikpongong dun. ⁸Po' tolu'on ku dianiu, sa'an si Kristu minangoy tumabang dia sog bansa Hudyu po' bagun motampal nog og Mikpongong og kopongondolan. Po' bianan dia ni Kristu, mituman og pidonsama' nog Mikpongong dia sog munaotowanen kitu' kobon nitu'. ⁹Bu bianan dosop dianon, og Mikpongong kisonglitan nog gotowanen nog kona' bansa Hudyu sabap sog glolat non dianilan. Po' ma' nini sinulat sog Kitab, "Dadi, sa'an itu' songlitan ku ika dia sog gotowanen nog kona' Hudyu, bu bobaton ku og sanglit u dia sog ngalan mu."^z ¹⁰Bu sinulat dosop nog ma' nini, "Amu, og gotowanen nog kona' Hudyu, ampu' amu mogloliag sog gotowanen koyon nog pinili' nog Mikpongong."^a ¹¹Bu sinulat nosop nog ma' nini, "Poksanglit amu sog Pogbaya', glam nog gotowanen nog kona' Hudyu. Bu glam niu, bobat niu og sanglit niu dianon."^b ¹²Bu ma' nini og talu' ni Isaya nog sinulat sog Kitab, "Ngon matong og pangkat ni Jese. Bu pindogon ion mogbaya'

^y 15:3 Salmu 69:9 ^z 15:9 Salmu 18:49 ^a 15:10 Deuteronomy 32:43

^b 15:11 Salmu 117:1

sog gotowanen nog kona' Hudyu. Bu dianon da kotimbul og dodomaan nilan.”^c

¹³Dadi, og Mikpongong da og dodomaan ta. Bu pongoningonion ku dianon nog bianaan sog kopongandol niu dianon, bogoyon non dianiu og landu' gloliag bu og kotikna' nog pikilan. Po' bianaan sog dasig nog Bolakat nog Mikpongong, mimung molongas tokodoy pikilan niu sabap sog landu' kopogdodama niu dianon.

¹⁴Pigilugan, kosunan ku nog amu, omba'is kohinangan niu bu ompantas na sabut niu pa'ali sog pigdotu'an nog Mikpongong, bu moto amu dosop momali sog duma niu. ¹⁵Dadi, sa'an ini mibolu' u sumulat nog sulat u koni dianiu, bagun niu da ompikil mokpuli' pa'ali sog duma polokala'anan koni. Po' mosolag og ginang koni nog binogoy nog Mikpongong dianakon sabap sog kosolag nog glolat non. ¹⁶Po' inimung non akon og sosoligan ni Kristu Isus mangoy dia sog gotowanen nog kona' Hudyu. Po' mama' u nog bolian non mogustal nog Gomba'is nog Guksugan nog miktidu sog Mikpongong. Bu bila tumud ilan, mimung ilan ma' nog bogoy dia sog Mikpongong nog kisu'atan ion dun. Bu siboyon ilan nog Bolakat nog Mikpongong.

¹⁷Dadi, linoliag u tokodoy sog kosolabuk u dia ni Kristu Isus nog miimung u nog sosoligan non dia sog ginang nog Mikpongong. ¹⁸Dadi, ondi' u moguksug nog minsan olo ginangoy dun lual da ain miinang ni Kristu bianaan dianakon, bagun koponulu'an og gotowanen nog kona' Hudyu mokokunut dia sog glegan nog Mikpongong. ¹⁹Dadi, mikopoginang u nog gingyata'anan bu duma ginang nog kosobu'sobu' bianaan sog Bolakat nog Mikpongong nog migonong dianakon. Dadi, tidu sog Jerusalem asta sog susulan nog Ilirikum, miulit u pogustaloy nog Gomba'is nog Guksugan pa'ali dia ni Kristu. ²⁰Po' tidu pa sog tolipunan, og glegan ku mogustal nog Gomba'is nog Guksugan dianilan nog da' nilan pa sibon kodongog. Po' ompok u bosia mangoy moguksug dun sog bonua nog donsama' na kiuksugan. ²¹Suga'id non, og kolegan ku nog minang u ma' nog sinulat kitu' sog Kitab, “Ilan nog da' pokosun pa'ali dianon, kosunan nilan ion. Bu ilan dosop nog onda' pokodongog pa'ali dianon, mosabut nilan ion.”^d ²²Ma' nitu!. Sa'an miimung miangga' u mangoy dion niu.

²³Tibua, numun koni mitipot na pomolioy og gotowanen dini lambul sog duma probinsiaanan koni. Miobon na bosia og glegan ku dumopot dion niu. ²⁴Dadi pikilan ku, mapit u dion bila mangoy u sog bonua nog bansa Gispanyol. Po' moleg u bosia mokpobonpobon dion niu bagun mokopoksolabuk ita sog da'da'an ta mangka u si'oy poglandan. Bu tobangoy niu dosop akon bila panow u na ditu' sog bonua nog

^c 15:12 Isaya 11:1,10 ^d 15:21 Isaya 52:15b

Gispanyol. ²⁵Tibua, mangka u si'oy angoy dion, numun kitu' posungu' u pa sog Jerusalem po' pitangon ku ditu' og tabang dia sog pigotowan nog Mikpongong. ²⁶Po' og pigilugananan ta sog tanud dia sog probinsia nog Masadonia bu Akaya, mioleg ilan mogbogoy nog tabang dia sog pigotowan nog Mikpongong nog miskinananan ditu' sog Jerusalem. ²⁷Migda'da' ilan mogbogoy ditu' nilan. Molongas doda' po' ilan nog kona' gotow Hudyu, ngon tanan og gutang nilan sog gotow Hudyuuanan. Po' og gotowanen nog kona' Hudyu, misunu' ilan sog popia nog kinodiwata dia sog gotowanen nog Hudyu. Dadi, sabap sog kosunu' nilan sog popia nog kinodiwata, sumboy bohogi'an nilan og Hudyuuanan nog daya nilan sog kinilawan. ²⁸Dadi, bila modoksu' na og tuguu u ditu', bu motulun ku na dianilan glam nog sin kitu' nog pigomutomutan, gumanat u na sog Jerusalem. Bu mapit u monumbaloy dion niu mangka u si'oy panow ditu' sog bansa Gispanyol. ²⁹Kosunan ku nog bila matong u na dion, dunut dosop og glam nog popia ni Kristu dianiu.

³⁰Dadi pigilugan, bianne sog kopoksolabuk ta dia sog Kounutan ta nog si Isukristu, bu bianne dosop sog glolat nog miktidi sog Bolakat nog Mikpongong, pongonion ku pa dianiu nog dumaoy niu pa akon sog pihit u koni bianne sog gyakin niu sog Mikpongong. ³¹Pogyakin amu nog tobangan non akon tidu sog komot nog gotowanen kitu' nog di' tumud dia ni Kristu ditu' sog bonua nog Judia. Bu pogyakin amu dosop nog, og pigotowan nog Mikpongong sog Jerusalem, kosu'atan ilan nog tuguu u ditu' nilan. ³²Dadi bila ma' nitu', sog baya' nog Mikpongong, mokangoy u dion niu dunut da'da'an ku bu doma, moksud nosop og gloliag ta. ³³Dadi, og pongonion ku dia sog Mikpongong nog ion og piktiduan nog gomigus nog dia na ion niu kobon non. Amen.

Ponogina ni Paul

16 ¹Tolima' niu og gilug ta koni nog glibun nog si Pibi. Ion ginolal dia sog glumpuk nog pigilugan ta sog tanud ditu' sog koliwagan bonua nog Sengkrea. ²Dadi, ma' nog botad nog pigotowan nog Mikpongong, tolima' niu pa ion po' ion og duma niu dosop sog kosolabuk niu dia sog Kounutan ta nog si Isus. Tobangoy niu pa ion bila ngon og kulang non po' ion si'oy, mosolag dosop og tabang non sog gotowanen bu asta dianakon.

³Monogina u dia ni Prisila ilan ni Akila. Ilan og duma u sog ginang koni pa'ali dia ni Kristu Isus. ⁴Sinugal nilan og kotubu' nilan sog tabang nilan dianakon sog kopihit. Dadi, kona' tibua nakon og mokposolamat dun, suga'id non, asta glam nog glumpukanan nog pigilugananan ta nog kona' Hudyu, mosolag dosop og posolamat nilan dun.

⁵Monogina u dosop dia sog ain og moglumpuk kitu' sog baloy ni Prisila bu si Akila.

Monogina u dosop dia ni Epanetus, og glokole u nog bololaga' dianakon. Sog Bata'bata' Asia, ion mikuna tumabuk dia ni Kristu.

⁶Monogina u dosop dia ni Maria, ion motugos tokodoy tumabang dianiu.

⁷Monogina u dosop dia ni Andronikus ilan ni Junias, og salu bansa u dion bu og duma u dosop sog kolobusu. Ilan og mibantug nog sosugu'onanan ni Isukristu. Bu mikuna ilan pa tanan dianakon tumabuk dia ni Kristu.

⁸Monogina u dosop dia ni Ampliatus nog ion bololaga' dianakon dia sog kopoksolabuk nami dia sog Kounutan ta.

⁹Monogina u dosop dia ni Urbanus og duma ta moginang sog kopoksolabuk ta dia ni Kristu. Bu monogina u dosop dia ni Estakis, og glokole u nog bololaga' dianakon.

¹⁰Monogina u dosop dia ni Apeles. Kibianan non og suloy bu mitampal og kopagon non dia ni Kristu.

Monogina u dosop dia sog gla'ayatanan ni Aristobulus.

¹¹Monogina u dosop dia ni Herodion, og salu bansa u.

Monogina u dosop sog gla'ayatanan ni Narsisus, ain sinumolabuk na dia sog Kounutan ta.

¹²Monogina u dosop sog kolibunanan koyon nog si Tripena ilan ni Triposa. Motugos ilan sog ginang nilan dia sog Kounutan ta.

Monogina u dosop dia ni Persis, og bololaga' dosop nog glokole u. Ion si'oy og solabuk glibun nog motugos dosop sog ginang dia sog Kounutan ta.

¹³Monogina u dosop dia ni Rupus, og pinili' nog Kounutan ta, bu asta sog gina' non kitu' po' ion ma' nog dili gina' u.

¹⁴Monogina u dosop dia ni lo' Asinkritus, ilan ni Plegon, si Hermes, si Patrobas, si Hermas, bu asta og dumaanan nilan dion nog pigilugananan ta sog tanud.

¹⁵Monogina u dosop dia ni lo' Pilologus ilan ni Julia, si Nereus bu putupusod non nog glibun, bu si Olimpas, bu asta og dumaanan nilan dion nog pigotowan nog Mikpongong.

¹⁶Golun niu og pigilugananan ta sog tanud bianan sog galok nog kopogilug.

Bu glam nog gotowanano sog glumpukanan dini nog mokpoktamuy dia ni Kristu, minogina ilan dosop dianiu dion.

Og pomilin milin non dianilan

¹⁷Pigilugan, pongonion ku tokodoy dianiu nog sumboy mokpotubud amu dia sog gotowanano koyon dion nog moleg sumasow dianiu, bu mokobagla nog kopongandol niu sabap sog pikpanad nilan koyon nog da! dalan sog tinabuk niu kitu!. Pogolig amu dianilan. ¹⁸Po' og gotowanano

koyon, ondi' doda' tumabang dia sog Kounutan ta nog si Kristu. Suga'id non, piotas nilan og dili glegan nilan. Og glimbung nilan pibian nilan sog talu' nog gomba'is pokinongan bu pimulakmulakan nilan. Dadi, og doksu'an non, ain kulang pa og sabut non, mosompun kolimbungoy og pikilan non dun. ¹⁹Tibua, mibantug amu na bog andun kopagon og kopokokunut niu dia ni Kristu. Dadi sa'an itu', mosolag og da'da'an ku dun dianiu. Tibua minsan ma' nitu', og kolegan ku bosia dianiu, nog moto amu sumabut sog ain kitu' ponginangon nog gomba'is bu poksibongol amu sog ain ginang kitu' nog di' pia. ²⁰Po' di' na mobon, lo'aton na nog Mikpongong si Kindagow boy'a'an motampal na nog da' bay'a' non dianiu. Po' dia sog Mikpongong kotimbul og gomigus.

Dadi, og tulung nog Kounutan ta nog si Isus mongon dianiu dion.

²¹Si Timuti, og duma u sog ginang u koni, minogina dosop ion dianiu. Bu si lo' Lusius ilan ni Jason bu si Sosipater, og salu bansa u, minogina ilan dosop dianiu.

²²Akon si'oy, si Tertius, og polonulat ni Paul nog sulat non koni, monogina u dosop dianiu sog kosolabuk ta dia sog Kounutan ta.

²³Si Gayus si'oy, minogina dosop dianiu. Omba'is og ba'asa non dianakon, bu asta dia sog glam nog gotow sog glumpuk dini.

Si Erastus, og tresureru sog koliwagan bonua koni, bu si Kwartus, og gilug ta dosop sog tanud, minogina ilan dianiu.

²⁴Dadi, og tulung nog Kounutan ta nog si Isus mongon dianiu dion.

²⁵Dadi, songlitan ta og Mikpongong. Po' ion moto mokpopagon dianiu sog kopongandol niu dianon bianaan sog Gomba'is nog Guksugan pa'ali dia ni Isukristu nog pigustal u. Po' koyon dumalan dosop sog sabut kitu' nog miobon na molimod tidu sog kobon nitu'. Po' numun koni, pisabut na dianita. ²⁶Po' og dinondag nog Mikpongong nog posunon na bianaan sog sulatanan nog sinulat nog polomolatasanan kitu' po' bagun da og glam nog binonsaan tumud dun bu mokokunut dianon. ²⁷Dadi, og Mikpongong solabuk da bu og kotoan non ondi' kolobian. Songlitan ion bianaan dia ni Isukristu asta sog da' kopus non. Amen.